

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

Studijní program: N 6202 – Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Pojišťovnictví

Analýza průmyslových rizik

Business risk analysis

DP - PO - KPO 2008 11

Bc. LENKA KUPSOVÁ

Vedoucí práce: Ing. Radek Moc KPO

Konzultant: Ing. Jan Beníšek KPO

Počet stran: 71
Datum odevzdání: 7. květen 2008

Počet příloh: 3

Prohlášení o autorství

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci

Vlastnoruční podpis

Poděkování

Tímto chci poděkovat všem, kteří věnovali svůj čas mým dotazům a pomohli mi se zpracováním diplomové práce. Dále také rodičům a přátelům za jejich podporu.

Jmenovitě bych chtěla poděkovat Ing. Radku Mocovi a Ing. Markétě Paulasové, kteří projevili velikou ochotu a vstřícnost při psaní mé práce.

Resumé

Předkládaná diplomová práce se zabývá průmyslovými riziky, jejich identifikací, hodnocením a možnými přístupy k jejich zvládnutí. První kapitoly obsahují členění a přehled rizik, postupy identifikace a analýzy rizik v průmyslových podnicích. Následuje část zaměřená na zvládnutí a způsoby krytí průmyslových rizik.

Další kapitola je věnována oblasti pojištění průmyslu a podnikatelů, podrobněji je charakterizováno pojištění přerušení provozu. V souvislosti s pojištěním jsou uvedena specifika sjednávání z pohledu pojištěného i pojistitele. V závěru autorka aplikuje získané zkušenosti na průmyslový podnik a porovnává nabídky pojištění.

Klíčová slova

Risk management, pojištění průmyslu a podnikatelů, pojištění přerušení provozu, riziková zpráva, makléř, underwriting

Resumé

The submitted diploma thesis deals with business risks, their definition, evaluation and possible approaches to their solution (to their management). First chapters contain structuring and summary of risks, identification procedures and risk analysis within industrial establishments. Following part is focused on the management and methods of business risk protection.

Next chapter is dedicated to a field of industrial and bussiness insurance, where detailed characteristics of an business interruption insurance is described. In relation with the insurance, the specifications of the proceedings of both the policy holder and the insurer are mentioned. In the final part of the diploma thesis, the author applies her experiences to the industrial establishment and cross-compares other insurance offers.

Key words

Risk management, industrial and business insurance, business interruption insurance, risk report, broker, underwriting

Obsah

1 Úvod	11 -
2 Základní členění rizik	12 -
3 Risk management	14 -
3.1 Identifikace a analýza rizik.....	16 -
3.1.1 Metody analýzy rizik.....	16 -
3.1.2 Zhodnocení rizik.....	17 -
3.2 Rizikový profil společnosti.....	18 -
3.2.1 Riziková zpráva	19 -
3.3 Riziko s vysokým stupněm ochrany (HPR)	20 -
3.3.1 Komparativní hodnocení pracovišť	21 -
3.4 Rizika při výstavbě podniku	21 -
3.5 Požární rizika	22 -
3.6 Rizika výrobního procesu	23 -
3.7 Rizika skladování	23 -
3.8 Riziko kontaminace	24 -
3.9 Riziko v energetickém průmyslu	24 -
3.10 Riziko v chemickém průmyslu	25 -
4 Ochrana před rizikem	25 -
4.1 Zvládání podnikatelských rizik	26 -
4.1.1 Tvorba krizového plánu.....	27 -
4.1.2 Možnosti snížení rizikových faktorů	28 -
4.2 Způsoby krytí podnikatelských rizik	29 -
4.2.1 Samopojištění	29 -
4.2.2 Kaptiv	30 -
4.2.3 Tvorba společných finančních fondů	30 -
4.2.4 Komerční pojištění	30 -
5 Pojištění podnikatelů a průmyslových rizik	31 -
5.1 Pojištění majetku	33 -
5.1.1 Živelní pojištění.....	34 -
5.1.2 Požární pojištění	35 -
5.1.3 Pojištění krádeže, loupeže, vandalismu.....	36 -
5.1.4 Pojištění peněz.....	37 -
5.1.5 Pojištění přepravy zboží	37 -
5.1.6 Souhrnné pojištění	37 -
5.1.7 Pojištění přerušení provozu (šomážní pojištění)	38 -
5.1.8 Strojní pojištění	39 -
5.1.9 Pojištění elektronických zařízení.....	39 -
5.1.10 Pojištění stavebních a montážních rizik	39 -
5.1.11 Pojištění skla.....	40 -

5.1.12 Pojištění kontaminace výrobku	40 -
5.1.13 Pojištění vydírání.....	41 -
5.2 Pojištění odpovědnosti za škodu.....	41 -
5.2.1 Zákonné pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	41 -
5.2.2 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnavateli zaměstnancem .-	41 -
5.2.3 Profesní pojištění odpovědnosti	42 -
5.2.4 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem organizace.....	42 -
5.2.5 Pojištění odpovědnosti za výrobek.....	42 -
5.2.6 Pojištění odpovědnosti za škodu vzniklou v důsledku závažné havárie	43 -
5.2.7 Pojištění odpovědnosti silničního dopravce	43 -
5.2.8 Pojištění členů statutárních orgánů.....	44 -
5.3 Pojištění motorových vozidel	44 -
5.4 Pojištění právní ochrany	45 -
5.5 Pojištění finančních rizik.....	45 -
5.6 Zemědělské pojištění	46 -
6 Přerušení provozu	47 -
6.1 Historie pojištění přerušení provozu.....	47 -
6.2 Pojištění přerušení provozu	48 -
6.3 Průběh přerušení provozu.....	51 -
6.4 Systémy pojištění přerušení provozu.....	52 -
6.4.1 UK systém (pojištění přerušení provozu).....	52 -
6.4.2 US systém (pojištění ztráty příjmu).....	53 -
7 Výběr vhodného pojistného produktu.....	53 -
7.1 Základní podkladové materiály	54 -
7.2 Makléř.....	55 -
8 Underwriting.....	56 -
9 Vybrané škodní události v ČR.....	58 -
10 Praktický příklad.....	60 -
10.1 O společnosti LK Okna s.r.o.	61 -
10.2 Rizikový profil společnosti.....	62 -
10.3 Analýza rizik a pojištění firmy LK Okna s.r.o.	64 -
10.3.1 Doporučovaná pojištění.....	64 -
10.3.2 Srovnání nabídky pojištění	65 -
10.3.3 Komentář k rizikům a pojištění firmy	67 -
11 Závěr	68 -
Seznam literatury	71 -

Seznam zkratek

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
cm	centimetr
č.	číslo
ČP	Česká pojišťovna
ČR	Česká republika
Kč	koruna česká
m ²	metr čtvereční
m ³	metr kubický
mil.	milion
min.	minimálně
mj.	mimo jiné
mld.	miliarda
např.	například
obr.	obrázek
popř.	popřípadě
Sb.	Sbírka
SHZ	stabilní hasící zařízení
s.r.o.	s ručením omezeným
tis.	tisíc
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaný
UK	Velká Británie
US	Spojené státy
zák.	zákon

1 Úvod

Tato diplomová práce pojednává o rizicích, která ohrožují průmyslové podniky a podnikatele. Cílem mojí práce je provést analýzu těchto rizik a zabývat se možnostmi vedoucími k jejich úspěšnému zvládnutí. Chtěla bych se zaměřit na identifikaci rizik a úlohu risk managementu v podniku. Zaobírat se budu také trhem pojištění průmyslu a podnikatelů.

První část obsahuje přehled jednotlivých rizik. Dále se zaměřuji na to, jakým způsobem probíhá v průmyslovém podniku jejich identifikace, zhodnocení a jaké metody analýzy se využívají. Následuje kapitola o možnostech ochrany před rizikem. Zde jsou uvedeny přístupy k zvládnutí a způsoby krytí průmyslových a podnikatelských rizik.

Jednou z možností, jak se úspěšně vypořádat s následky rizika nebo zmírnit dopad nepříznivých událostí, je sjednání vhodného pojištění. Další část se tedy věnuje pojištění průmyslu a podnikatelů. Krátce je charakterizován trh tohoto pojištění a následuje výčet druhů pojistných produktů, které mají podniky k dispozici. U každého pojištění je uveden stručný popis, rizika, která jsou kryta, případně jeho další specifika. Podrobně je rozvedeno přerušení provozu, jeho následky, vývoj a možnosti pojištění nebo kalkulace pojistného.

Důležitou roli při výběru vhodného a dostačujícího pojištění hrají pojišťovací makléři. Stejně tak má pro pojistitele význam osoba underwritera, který rozhoduje o přijetí rizika. Pracovní činnost obou subjektů je popsána v následujících kapitolách.

V poslední části jsem na základě získaných teoretických i praktických zkušeností vytvořila fiktivní průmyslový podnik, zabývající se výrobou a montáží oken, zpracovala rizikovou zprávu a příslušné údaje předala dvěma pojistitelům, kteří mi vyhotovili návrhy pojištění. Jednotlivé nabídky jsem porovnávala z hlediska ceny pojištění, rozsahu krytí a výše spoluúčastí.

2 Základní členění rizik

Riziko morální

Morální riziko představuje různé lidské aspekty, které mohou ovlivnit výsledek určité situace. Jde o to, že pojištěný nevěnuje přiměřenou pozornost například svému majetku. Přitom jeho povinností je předcházet rizikům a škodám, které mohou způsobit. [1]

Riziko fyzické

Fyzickým rizikem se rozumí fyzické charakteristiky rizika tj. typ konstrukce budovy, poloha objektu, systém ochrany bezpečnosti ve firmě apod. [1]

Riziko čisté

Riziko skutečné představuje možnost pouze ztrátové situace tzn. dojde k nepříznivé události (požár, záplava, krádež apod.). Pokud taková situace nenastane, stav se nezmění. [1] [6]

Riziko spekulativní

Riziko spekulativní představuje možnost zisku nebo ztráty. Lidé je podstupují dobrovolně, očekávají, že dosáhnou zisku. Spekulativní rizika nepatří mezi pojistitelná. [1] [6]

Riziko finanční

Výsledku lze přiřadit určitou peněžní hodnotu. Jedná se o rizika, která sebou přináší finanční ztrátu. Škodu lze tedy posuzovat z finančního hlediska (škoda na majetku, přerušení provozu apod.). [1] [6]

Riziko elementární

Příčiny výskytu elementárních rizik nemůže ovlivnit žádný jedinec ani společnost. Elementární riziko má obvykle rozsáhlé následky, dotýká se velkého počtu lidí. Jde např. o zemětřesení, živelnou pohromu nebo válku. [1] [6]

Riziko specifické

Narozdíl od elementárního rizika je specifické riziko osobní, co se týče původu i účinku. Jde např. o krádež, pracovní úraz nebo požár. [1]

Riziko pojistitelné

Pojistitelná rizika musí splňovat:

- ◆ kritérium vyčíslitelnosti - ztrátu lze vyčíslit
- ◆ kritérium identifikovatelnosti - jednoznačné určení příčiny vzniku pojistné události
- ◆ kritérium nahodilosti
- ◆ kritérium nezávislosti - jednotlivá rizika na sobě nejsou závislá
- ◆ kritérium odhadnutelnosti - možnost měření pravděpodobnosti realizace rizika
- ◆ kritérium přijatelnosti - riziko je z ekonomického hlediska pro pojišťovnu přijatelné

Rizika, která nesplňují výše uvedené podmínky jsou nepojistitelná. [1] [2]

Průmyslová rizika

Souvisejí s výrobou, provozem, zásobováním a prodejem produktů podniku.

- ◆ technické
- ◆ nákupní
- ◆ sociální
- ◆ technologické
- ◆ infromatické
- ◆ subdodavatelských vztahů
- ◆ v oblasti nákupu strategických surovin
- ◆ v oblasti prodeje
- ◆ spojená s výzkumem a vývojem [1]

Finanční rizika

Souvisejí s rozhodováním podniku o investování.

- ◆ úvěrové
- ◆ akciové

- ◆ úrokové
- ◆ kurzové
- ◆ komoditní
- ◆ likvidity
- ◆ cash flow
- ◆ operační
- ◆ právní [1]

Mezinárodní rizika

Souvisejí se zabezpečením vývozu.

- ◆ měnové
- ◆ vývozní
- ◆ politické
- ◆ inflační [1]

3 Risk management

Každá společnost může prodělat závažnější krizi. Jako obrana proti nebezpečím, kterým je podnikatelský subjekt vystaven, vznikla metoda risk managementu. Jejím úkolem je rozpoznávat rizika, provést jejich zhodnocení a navrhnout opatření vedoucí k jejich eliminaci nebo alespoň omezení.

Riziko představuje pro většinu lidí určitou formu nejistoty z výsledku dané situace. Rizikem se rozumí také pravděpodobnost, že v důsledku negativní odchylky škoda vznikne nebo nevznikne. *„Znamená to, že existuje předpoklad vzniku události, a způsobu jak k ní dojde. Výsledek nemusí být příznivý a tedy ne takový, jaký bychom původně očekávali. Slovo riziko obsahuje v sobě pochybnost o budoucnosti, ale také fakt, že výsledek nás může dostat do horší situace než v jaké se momentálně nacházíme.“*¹

¹ČAPKOVÁ, D. *Jak pojistit firmu*. 1. vyd. Praha: COMPUTER PRESS, 2000. ISBN 80-7226-337-4, str. 3

Fyzické i právnické osoby v každém okamžiku ohrožuje jedno nebo i více rizik. Liší se v tom, o jaká rizika jde a v jaké míře jejich existence může jednotlivé subjekty ohrozit. Zvládnutí rizik je důležitým předpokladem pro úspěšné podnikání. Riziko je něco, co v budoucnu ohrozí menším či větším způsobem subjekt, jeho existenci, hospodářské výsledky, postavení na trhu apod. Každá negativní událost vyvolává nejen přímé, ale i nepřímé ztráty, které bývají podstatně větší než ztráty přímé.

Některá rizika musí být minimalizována nebo odstraněna ze zákona. Zákoník práce například ukládá zaměstnavateli povinnost vytvářet podmínky pro bezpečné, nezávadné a zdraví neohrožující pracovní prostředí.

Risk management by měl být součástí strategie odpovědného řízení podniku. Každý prosperující podnik má mít svého rizikového specialistu. Podnikání nepřináší jen úspěchy a je nutné být připraven na řešení obtížných situací. Čím důkladnější je příprava, tím snáze se mohou zdolat i závažné překážky.

Rizikový management je vědní obor, který sleduje a analyzuje hospodářský proces, aby se odhalila všechna nebezpečí, jež mohou mít nepříznivý vliv na podnikatelskou činnost. V procesu řízení rizika se sleduje požadovaný stupeň bezpečnosti při minimálních výdajích nebo opačně, zaručení maximální bezpečnosti v rámci určitého rozpočtu.

Pojištění spočívá v poskytnutí náhrady v případě vzniku škody. Pojišťovnictví a risk management mají k sobě velmi blízko. Risk management je důležitým nástrojem používaným v přípravě i v průběhu pojištění podnikatelských a průmyslových rizik. Podnikatelský subjekt by měl mít určitou představu o rizikové situaci. Tyto informace jsou obsaženy v rizikové zprávě. Výsledkem analýzy je zhodnocení rizika. Firma pak rozhoduje, zda přenesení daná rizika na pojistitele, nebo se bude sama snažit rizikové faktory omezit.

Žádná pojišťovna není ochotná přijmout obchod bez detailního rozboru rizikové situace. O klienty, kteří se náležitě nevěnují práci s rizikem, ztrácí pojistný trh zájem. [1] [4] [6]

3.1 Identifikace a analýza rizik

Základním prvkem řízení rizik je jejich identifikace a následná analýza. Jedná se o rizika, která mohou ohrozit aktiva podniku nebo jeho schopnost produkovat příjmy. Aby bylo možné celkově zhodnotit rizikovou situaci, je důležité identifikovat všechna rizika, ohrožující podnik, bez ohledu na to, zda je nutné a možné je pojistit či jedná-li se o rizika jednoduchá nebo velmi složitá.

Analýza rizik je proces definování hrozeb², pravděpodobností jejich uskutečnění a dopadu na podnik a jeho hmotná i nehmotná aktiva. Tato analýza je základním vstupem pro řízení rizik. Výsledky hodnocení rizik pomáhají určit odpovídající kroky pro zvládnání rizik a pro realizaci příslušných opatření, která zamezí výskytu rizik. Odstranění všech rizik by bylo pochopitelně finančně náročné, proto je nutné si předem stanovit úroveň, na jakou chce podnikatelský subjekt rizika eliminovat. [1] [6]

3.1.1 Metody analýzy rizik

Kvantitativní metody - matematický výpočet rizika z frekvence výskytu hrozby a jejího dopadu. Dopad je nejčastěji vyjádřen finanční částkou. Použití těchto metod je náročné časově i na provedení.

Kvalitativní metody - rizika jsou vyjádřena v určitém rozsahu (bodování, slovní hodnocení, určení pravděpodobnosti) a určována kvalifikovaným odhadem. Tato metoda je rychlejší, ale více subjektivní. [6]

Metoda účelových interview

Jednou z variant kvalitativní analýzy rizik je tzv. metoda Delphi. Jedná se o metodu účelových interview se zástupci hodnoceného podnikatelského subjektu. Metoda Delphi provádí rizikovou analýzu souboru otázek, které jsou během pohovoru položeny respondentům. Otázky jsou předem pevně dané, popř. přichází další variabilní podle průběhu pohovoru a postavení respondenta.

² **Hrozba** je síla, aktivita, událost nebo osoba, která má nežádoucí vliv nebo může způsobit škodu.

Plná varianta metody Delphi probíhá iteračně. Po několika pohovorech dojde k jejich statickému zpracování a výsledky jsou sděleny respondentům. Ti se mohou k výsledku analýzy vyjádřit, korigovat nebo zdůrazňovat svá stanoviska. [6]

3.1.2 Zhodnocení rizik

Identifikace rizik v podniku tedy probíhá zpravidla formou strukturovaných rozhovorů s vedoucími pracovníky. Dále dochází k fyzické prohlídce místa podnikání a podrobnému studiu potřebných firemních dokumentů. Je zřejmé, že při takto podrobné rizikové analýze se pracovníci pojišťoven dostávají do styku s důvěrnými dokumenty a informacemi včetně těch na úrovni obchodního tajemství.

Podle zákona o pojišťovnictví (§39 zákona č. 363/1999 Sb.) jsou všichni zprostředkovatelé, stejně jako pojišťovny, povinni zachovávat mlčenlivost o všech takovýchto údajích. Ve smlouvách, které uzavřela pojišťovna s klientem, je mnohdy povinnost mlčenlivosti smluvně zakotvena.

Pokud byla provedena identifikace rizik, dochází v další fázi ke zhodnocení jednotlivých rizik ohrožujících podnik z hlediska jejich přijatelnosti a možného vlivu na běžný provoz podniku a jeho dlouhodobé cíle. Každému riziku je přiřazena pravděpodobnost (frekvence) výskytu a dále je finančně vyjádřena možná výše škody (intenzita). Rizika se pak umísťují do tzv. rizikové mřížky viz obr. č. 1. Mřížka má v základní podobě obvykle 4 pole, ale lze ji rozdělit i na více polí. [4] [6]

Podle umístění rozlišujeme 4 základní skupiny rizik:

- ◆ Vysoká frekvence, nízká intenzita - takovými škodami je třeba se podrobněji zabývat a najít způsob, jak jejich častý výskyt snížit.
- ◆ Nízká frekvence, nízká intenzita - škody, kterými se firma nemusí déle zabývat, vyskytují se zřídka a na činnost firmy mají malý vliv.

- ◆ Vysoká intenzita, vysoká frekvence - existence takových rizik může mít na činnost podniku katastrofický dopad. Jsou to rizika většinou nepojistitelná a je nutné se jim vyhnout např. opuštěním určitého předmětu podnikání nebo zavedením přísných bezpečnostních opatření.
- ◆ Vysoká intenzita, nízká frekvence - ke škodám sice nedochází často, ale jejich výskyt má výrazný vliv na hospodaření podniku. Jedná se např. o živelní pohromy. Škody v tomto kvadrantu jsou zpravidla financovány prostřednictvím pojištění.

Vysoká frekvence Nízká intenzita	Vysoká frekvence Vysoká intenzita
Nízká frekvence Nízká intenzita	Nízká frekvence Vysoká intenzita

Obr. č. 1: Riziková mřížka

Spolu s narůstajícím elektronickým obchodem se objevují další rizika. Kromě škod na elektronických zařízeních, výpadku napájení nebo závažné funkční poruše systému je nutné řešit také ochranu před devastujícími viry a útoky počítačových pirátů. Předpokládá se také zvýšený zájem o aplikace metod risk managementu ze strany výrobců a provozovatelů. [4]

3.2 Rizikový profil společnosti

Detailní sonda do činnosti hospodářského subjektu s cílem identifikovat nebezpečí, která mohou ohrozit jeho spolehlivý chod. Předmětem zájmu jsou také finanční a obchodní rizika.

Se členy managementu společnosti je pak vedena diskuze o:

- ◆ majetku
- ◆ protipožární ochraně
- ◆ prodeji a nákupu surovin
- ◆ výrobě, zabezpečení energií
- ◆ dodávkách polotovarů
- ◆ odpovědnosti za výrobek, přerušení provozu, profesní odpovědnosti
- ◆ vnitropodnikové i vnější dopravě
- ◆ informačních technologiích
- ◆ personálních a právních otázkách
- ◆ možném ohrožení okolí a rizik z okolních lokalit

Výsledky diskuze se zpracují a zjištěná rizika se roztrídí do kategorií a sestaví do matice. Určí se také riziková tolerance tzn. maximální ztráta, kterou je firma schopna zvládnout bez ohrožení rozpočtu. K jednotlivým položkám v matici je přiřazena jejich:

- ◆ závažnost
- ◆ pravděpodobnost nastání
- ◆ možnost eliminace rizika
- ◆ priorita

Mezi nejzávažnější rizika pak patří ty, která mají současně katastrofický dopad na firmu, vyšší pravděpodobnost nastání a nízký potenciál zábrany. Taková rizika je třeba řešit nejdříve. Rizikový profil je základem pro činnost oddělení risk managementu. Kvalita rizikové zprávy záleží na vzájemném vztahu a důvěře zúčastněných. Kvalitní zprávu lze vytvořit pouze na základě úplných a pravdivých informací. [4]

3.2.1 Riziková zpráva³

Mezi základní body, kterými se zabývá riziková zpráva patří:

- ◆ nemovitosti - plánek, rozmístění, konstrukce, velikost, lokalita

³ V příloze č. 2 je ukázka dotazníku, používaného při zpracování rizikové zprávy

- ◆ požární ochrana - hydranty, automatické hasící zařízení, automatické poplašné systémy, detektory kouře a plynů, spinklery, protipožární stěny
- ◆ výroba - roční obrat, způsob výroby, činnosti podniku, skladování, přeprava
- ◆ média a energie - vytápění, spalování odpadů, elektřina, voda
- ◆ dosavadní škodní průběh - závažné škody, četnost malých škod
- ◆ pravděpodobná maximální škoda

3.3 Riziko s vysokým stupněm ochrany (HPR)

Účelem auditu HPR (highly protected risk) je dosažení maximální možné ochrany obchodní činnosti, výrobní činnosti, administrativy, logistiky a výpočetní techniky, aby se riziko ztráty snížilo na minimum. K tomu jsou využívány všechny dostupné technické prostředky. V našich podmínkách se s tímto způsobem dokonalého zabezpečení proti všem běžným rizikům, kdy je poskytována výrazná sleva na pojistném, setkáváme výhradně u mezinárodních společností, které režim HRP praktikují ve všech svých pobočkách po celém světě.

Výchozím bodem je automatická požární ochrana. Je nutná instalace stabilních hasících zařízení, automatická detekce, instalace vnitřního i venkovního požárního vodovodu, zvýšený počet hasících přístrojů. Dále dochází k rozdělení prostoru do požárních úseků. Důsledně je vyžadováno oddělení výrobních prostorů od expedice a skladového hospodářství. Jsou kladeny vysoké požadavky na bezpečnost lokality. Zavádí se např. přístupová práva na pracoviště prostřednictvím čipových karet, monitorován je nejen pohyb osob v dané lokalitě, ale i funkce výrobních zařízení. Dalším významným rysem jsou pravidelné inspekční prohlídky pracovišť i školení zaměstnanců zaměřených na detailní znalost rizika. Nedílnou součástí ochrany jsou také časté návštěvy auditorů zaměřené na prověřování funkčnosti zábranného zařízení.

Základní pravidla bezpečného provozu jsou sice jasná, ale ne vždy se v praxi dodržují. Nezávislí inspektoři provádějí pravidelné inspekce, které mají za úkol průběžné odstraňování veškerých nedostatků. Vychází se z identifikace rizika. Nejprve je vytvořen rizikový manuál obsahující seznam položek, které je třeba pravidelně kontrolovat. Některé

body se kontrolují denně, jiné i po několika týdnech atd. Inspekce se zaměřuje na dodržování bezpečnostních předpisů, prověřování dostupnosti hasičských přístrojů a hydrantů, stavu únikových cest, pořádku na pracovištích atd. O každé inspekci se vedou záznamy, kde jsou uvedeny zjištěné nedostatky a jejich náprava. [4]

3.3.1 Komparativní hodnocení pracovišť

Jedná se o rizikový audit, který umožňuje porovnávat pracoviště společnosti se širokým a diverzifikovaným výrobním programem a umístěná v různých lokalitách. Hodnocení pracovišť provádí pouze jmenovaný odborník nebo komise, kterou doprovází člen vedení. Inspekce se opakují každých 6 až 12 měsíců.

Průběh:

- ◆ vytvoření souboru kritérií, která budou vyhodnocena (obvykle 10-40)
- ◆ stanovení trestných bodů pro jednotlivá kritéria a instrukce pro jejich udělování [4]

3.4 Rizika při výstavbě podniku

Při realizaci projektu je nutno rozlišovat mezi montážní etapou a provozní etapou. Montážní etapa je obvykle zahájena okamžikem složení materiálu na místě stavby a trvá až do úspěšné kolaudace. Oficiální předání díla nabyvateli znamená konec stavebně montážního pojistného kontraktu a v platnost vstupuje smlouva o běžném provozním pojištění. Pokračováním montážního pojištění může být pojištění na dobu záručního provozu, které se vztahuje na škody, jež mohou vzniknout při dodatečných úpravách a odstraňování zjištěných závad.

V etapě výstavby má na rizikovou situaci vliv hlavně technické řešení projektu, použité metody výstavby a kvalita práce. Důležitým hodnotícím materiálem je projektová dokumentace a harmonogram postupu prací.

Oceňování rizika lze kvalifikovaně provádět pouze v konkrétních případech, avšak existují určité momenty s obecnou platností. Jde například o posuzování možných provozních ztrát

vyvolaných ohněm, výbuchem v uzavřeném prostoru, únikem toxických látek, povodní, vichřicí, tíhou ledu či námrazy, zemětřesením. Inspekce na místě jsou zaměřeny na kontrolu dodržování harmonogramu prací a na zábranu škod.

Předmětem pojištění je vlastní dílo a veškerý materiál, který bude při výstavbě použit. V základní nabídce nejsou obsažena rizika výrobce, jako je třeba chybný návrh nebo konstrukční provedení, vada materiálu či jiný nedostatek v továrním zpracování. Pojistné plnění se naopak vztahuje i na škody vzniklé chybnou prací na místě montáže, nedbalostí, nešikovností nebo úmyslným poškozením. Součástí pojistné ochrany je i odpovědnost za škody způsobené třetím stranám. [4]

3.5 Požární rizika

Posouzení problematiky požárních rizik zůstává závislé na subjektivním faktoru, zkušenostech a citu pozorovatele. Při řešení konkrétního zadání je vhodné vycházet z plánu lokality. Podle něj lze identifikovat místa se zvýšenou koncentrací budov, ve kterých je umístěn movitý majetek, stroje, elektronika nebo zásoby.

Celou posuzovanou lokalitu lze rozdělit do požárních komplexů. Minimální vzdálenost mezi stěnami dvou komplexů je 10 metrů. Vzdálenost 20 metrů od ostatních budov se požaduje u skladů hořlavých kapalin. Pro sklady a výrobní výbušnin bývá požadována vzdálenost 30 metrů. Z požárních komplexů se vybírá hlavní požární komplex, kde je soustředěna největší část majetku a jehož ztráta by způsobila citelný výpadek výroby.

Dále je třeba rozlišovat stavby podle odolnosti proti požáru. Do kategorie neodolných požáru patří stavby a budovy z hořlavých materiálů, nechráněné ocelové konstrukce nebo zděné stavby s tloušťkou zdiva menší než 15 cm. Požární odolnosti 90 minut vyhovuje zdivo silnější než 25 cm, monolitický beton nebo obezděná ocelová konstrukce.

S největšími požárními úseky se lze setkat v automobilovém průmyslu, kde existují haly o ploše nad 100 000 m². Ke snížení rizika se v takovém případě využívají požární dělící stěny. [4]

3.6 Rizika výrobního procesu

Výroba je základní činností podniku, na jejíž kvalitě, množství a nákladech závisí existence každého podniku. Každé zastavení výroby vede ke ztrátě, neboť na trh proniká okamžitě konkurence. Pro tuto oblast je nutné prověřit používané suroviny, výrobky, technologické postupy ve výrobě a materiálové toky. Dále jsou popsány jednotlivé technologie a určeny významné výrobní linky a strojní zařízení.

Rizikovní manažeři velkých podniků studují a vyhodnocují veškeré rizikové faktory výrobních aktivit a z toho vyvozují patřičná rozhodnutí. Výrobní rizika lze rozdělit do následujících kategorií:

- ◆ technická - kvalita výroby, poruchy na výrobním zařízení
- ◆ zásobovací - kvalita a dodržování termínu dodávek, způsob přepravy, skladování
- ◆ sociální - pracovní úrazy, pracovní kázeň, stávky
- ◆ požární - vznik požáru

Důležitým prvkem při hodnocení provozu je uspořádání jednotlivých pracovišť. Moderní a správné uspořádání je přehledné, účelné a umožňuje snadný přístup ke všem zařízením. Dopravní cesty mají být bez zbytečných překážek a mezi stroji jsou ponechány dostatečné vzdálenosti. Samozřejmostí jsou i čistota a pořádek na pracovišti i pomocných plochách, které působí na životní prostředí, životnost strojů, kvalitu výrobků a souvisí i s požární prevencí. Rizikovým prvkem může být i způsob vytápění průmyslové haly.

Riziko přináší také automatizace výroby. Hodnota majetku na automatizovaném pracovišti bývá značná. Při vysokém stupni automatizace je ve výrobě přítomno méně lidí. [4] [3]

3.7 Rizika skladování

U správně projektovaného výrobního závodu má být výroba oddělena od skladu a expedice. Sklady jsou místa se zvýšeným požárním zatížením. [4]

3.8 Riziko kontaminace

Týká se především výrobců, kteří vyvážejí do zahraničí, a pokud by došlo ke kontaminaci s rozsáhlým dopadem na produkci, musí počítat s vysokými mimořádnými náklady. Mezi rizikové oblasti patří zejména potravinářství, farmacie, kosmetika nebo tabákové výrobky.

Po zjištění kontaminace je třeba stáhnout výrobek z trhu, zlikvidovat výrobky, zvýšit kontrolu a testování již vyrobených, ale nedistribuovaných výrobků. Pokud je s případem kontaminace spojena i velmi široká publicita, může to pro podnik znamenat negativní dopad na prodej. Dále je možné očekávat ztrátu trhů, důvěry ve značku nebo významných kontraktů.

Jako prevenci lze doporučit: pravidelné kontroly dodržování hygienických a výrobních norem, nezávislý audit rizika kontaminace, pojištění kontaminace výrobku, vypracování krizového plánu pro případ kontaminace nebo vydírání, zkvalitnění ochrany a implementace změn. [4]

3.9 Riziko v energetickém průmyslu

Energetická zařízení představují značnou hodnotu investičních prostředků. Úroveň rizika je poměrně vysoká, protože součástí cyklu jsou rotační zařízení, která pracují za vysokých teplot a tlaků. Dále je zde hrozba požáru v souvislosti s odsiřováním a rozkladem oxidu dusíku před vstupem spalin do atmosféry. U jaderných elektráren je nebezpečí ohně a exploze umocněno rizikem úniku radioaktivních látek. Způsoby pojištění a zajištění škod způsobených třetími osobami v souvislosti s únikem jsou pak podrobněji deklarovány v člancích jaderných konvencí.

Významnému riziku jsou vystaveny i vodní elektrárny. Jedná se především o nebezpečí zvýšení intenzity vodního toku na destruktivní míru nebo možnost narušení hrází sesuvem půdy. Vysoké náklady a riziko dále představuje transport materiálu a velkých dílů na místo stavby. [4]

3.10 Riziko v chemickém průmyslu

Největší riziko opět představuje vznik požáru a jeho rychlé rozšíření. V podniku obvykle probíhají operace s velkými objemy hořlavých kapalin a plynů a zpracovává se velké množství látek různého druhu. Některé látky jsou schopny vytvářet mrak výbušných par a vyvolat explozi.

Nutné jsou proto protipožární stěny, instalace výfukových ploch v budovách, použití vodních trysek, dálkové ovládání ventilů, dodržování patřičných vzdáleností mezi aparáty, ve kterých probíhají chemické reakce apod. Význam má také řízení procesu, které umožní okamžité zastavení reakce v případě hrozící havárie nebo zablokování chybných úkonů operátora.

V chemickém průmyslu má značný význam ochrana proti korozi a to především potrubních systému. Koroze potrubí v kombinaci s mechanickým namáháním a teplotním polem může vést ke vzniku trhlin. [4]

4 Ochrana před rizikem

Podmínkou úspěšného risk managementu je průzkum rizika představující zmapování celkové situace o stavu ohrožení konkrétní majetkové hodnoty, lidí nebo jiných zájmů. Identifikace příčin, které mohou vyvolat riziko, identifikace ztrát, které mohou vzniknout a metod a opatření vedoucí k omezení rizika. K tomu je třeba úplný popis rizika, ocenění úrovně rizika, stanovení míry maximální možné ztráty a zábranná činnost (preventivní opatření).

Tabulka č. 1 rozděluje rizika do čtyř skupin podle jejich pravděpodobnosti a závažnosti škody a ukazuje různé přístupy k řešení. Podnik tak má několik možností, jak se s rizikem vypořádat. Pokud se riziko vyskytuje velice často a škody dosahují závratných rozměrů, je nejlépe se riziku úplně vyhnout nebo se snažit ho redukovat. Pojištění je v tomto případě

velice nákladné. V případě, že časté škody nemají na podnikatelský subjekt závažný dopad, je vhodné volit retenci rizika nebo jeho redukci.

Rizika s nízkou pravděpodobností nastání a z vysokými škodami je nejlepší přenést na jiný subjekt, tedy na pojistitele, a sjednat odpovídající pojištění. Pokud ke škodám dochází zřídka a finanční dopad je bezvýznamný, je možné riziko řešit pouze retencí. K retenci rizik se samozřejmě přistupuje pouze za předpokladu, že nedojde k porušení právních předpisů.

Tabulka č.1: Obecné řešení problému rizika

	Vysoká pravděpodobnost	Nízká pravděpodobnost
Vysoké škody	Redukce, vyhnutí se riziku	Pojištění
Malé škody	Redukce, retence	Retence

Retence rizik - podnik čelí riziku, ale nic proti němu nedělá. Retence může být vědomá i nevědomá.

Redukce rizika – snaha preventivně působit na riziko nebo snižování nepříznivých důsledků nastání rizika. [6]

4.1 Zvládání podnikatelských rizik

Snahou každého podnikatelského subjektu je předcházet riziku a jeho následkům. Odvracení rizika souvisí se snižováním pravděpodobnosti jeho výskytu a odhadem výše finančních zdrojů, které jsou nutné k tomu, aby podnikatelský subjekt mohl čelit dopadům

rizik. „Rizika není možné posuzovat izolovaně, ale je nutné se na ně dívat jako na součást celkového podnikatelského rizika.“⁴

Zvládání rizika lze rozdělit do několika částí:

- ◆ strategická část - změna procesu práce nebo přechod na smluvní odpovědnost za účelem minimalizace rizika ztráty, statistické testy a sondáže
- ◆ finanční část - zvolení způsobu finančního krytí rizika
- ◆ technická část - zavedení systémů proti živelným rizikům a fyzická ochrana majetku

Technická opatření: použití moderní technologie s vysokou mírou bezpečnosti, hasící zařízení, signalizační zařízení, bezpečnost práce atd.

Organizační opatření: školení o bezpečnosti práce, nácvik krizových situací, poplachová cvičení, únikové plány, označení únikových cest atd. [1] [3]

4.1.1 Tvorba krizového plánu

Posláním krizového plánu je stanovit postupy, podle kterých se bude podnik řídit v případě krizové události. Jedná se o program pro prvních pár hodin popř. dnů. Plán musí obsahovat:

- ◆ poplachová opatření
- ◆ bezpečnostní opatření
- ◆ rozdělení úloh a povinností
- ◆ přípravu způsobů vyrozumění (pro zákazníky, média,..)

Po zvládnutí krizové situace by se měl podnik snažit co nejdříve znovuzahájit výrobu. Musí být zjištěno, zda má podnik možnosti, aby sehnal nezbytné výrobní kapacity. Je třeba zvážit, zda je vhodné pokračovat ve výrobě v místech, kde k pohromě právě došlo. Nutná je úzká spolupráce risk manažera, který koncipuje program znovuzahájení výroby,

⁴ČAPKOVÁ, D. *Jak pojistit firmu*. 1. vyd. Praha: COMPUTER PRESS, 2000. ISBN 80-7226-337-4, str. 14

s vedoucími jednotlivých podnikových sekcí a mnoha dalšími odborníky (konstruktéři, statici apod.)

4.1.2 Možnosti snížení rizikových faktorů

- ◆ bezpečná a vhodná konstrukce stavby a stavební materiál
- ◆ přiměřená vzdálenost postavených objektů
- ◆ instalace hasičských přístrojů a dostupnost vodních hydrantů
- ◆ pořízení automatického protipožárního signalizačního zařízení a hasícího systému
- ◆ instalace ohnivzdorných přepážek, podlah, stropů
- ◆ vlastní hasičský sbor
- ◆ úzká spolupráce s nejbližším hasičským sborem
- ◆ preventivní údržba strojů
- ◆ pravidelná obměna zastaralých zařízení
- ◆ kontrola stavu potrubí (především v zimním období)
- ◆ nákup protipovodňových zábran
- ◆ vlastní odčerpávací zařízení
- ◆ záložní energetický zdroj
- ◆ kryty na rotujících součástkách strojů
- ◆ kontrola kvality výroby
- ◆ dodržování správných technologických postupů
- ◆ testy výrobků
- ◆ dodržování bezpečnosti práce (např. práce s ohněm, nebezpečnými látkami)
- ◆ pravidelná školení o bezpečnosti práce
- ◆ investice do zařízení první pomoci
- ◆ instalace kamerového systému
- ◆ použití bezpečnostních zámků a mechanického zabezpečení majetku
- ◆ elektronický alarm a elektronická signalizace
- ◆ využití bezpečnostních služeb
- ◆ používání speciálních transportních vozidel

4.2 Způsoby krytí podnikatelských rizik

- ◆ samopojištění
- ◆ kaptiv
- ◆ tvorba společných finančních fondů
- ◆ komerční pojištění

4.2.1 Samopojištění

Jde o vytvoření takových předpokladů, kdy každá předpokládaná ztráta může být kryta z vlastních zdrojů. Daná společnost je přesvědčena, že je natolik finančně silná, aby případné škody unesla. Je vytvořen fond, nebo se při vzniku ztráty čerpá úvěr.

Protože správa fondu náleží firmě, plynou úroky z investic na účet firmy. Nevznikají náklady na provize makléřů a zisk pojišťovny. O tom, na jaké škody je fond využit, rozhoduje pouze firma a nedochází tedy ke sporům s pojistitelem.

Rizikem je, že firma nevytvoří dostatečně velký fond a katastrofální škody ji mohou finančně vyčerpat. Samopojistitelé jsou ochuzení o technické poradenství pojistitelů na zábranu rizika. Škodní statistiky firmy jsou odvozovány z příliš úzkého základu a odhady budoucích škodních nákladů jsou nepřesné..

Úvěr nevyžaduje vytváření rezervního fondu pro případ vzniku škody. Získání úvěru může být ale poměrně drahá záležitost a není zaručena jeho postačující výše.

Další možností je využití tzv. kontingentního kapitálu. Kontingentní kapitál je formou následného financování pojistné události s využitím cizích zdrojů. Bance je placeno pojistné a ta pak v případě nastání škody poskytne úvěr. Jedná se tedy o garantovaný úvěr, který má subjekt okamžitě k dispozici a v potřebné výši. [1] [5]

4.2.2 Kaptiv

Kaptivní pojištění spočívá v tom, že mateřská společnost vytvoří dceřinou společnost s tím účelem, aby přijímala některá z jejich pojistitelných a někdy i jinak nepojistitelných rizik. Pojistné zaplacené kaptivní společnosti bývá odpočitatelné ze základu daně společnosti

4.2.3 Tvorba společných finančních fondů

Jde o sdružení více podnikatelů, kteří ukládají společné prostředky do speciálních fondů. Z fondu pak podle stanovených pravidel čerpá ten, komu vznikla škoda. Obvykle je stanovena maximální výše pomoci.

Účastníci (podniky, obchodní partneři) mohou uzavřít také dohodu o vzájemné pomoci a spolupodílejí se na škodách a ztrátách, které jeden z nich utrpí. Pomáhají si také při odstraňování škod. [1] [5]

4.2.4 Komerční pojištění

Pojišťovna se zavazuje, že v případě vzniku pojistné události poskytne pojištěnému pojistné plnění, které je sjednané v pojistné smlouvě. Pojištěný nemusí mít vlastní finanční zdroje na krytí škod, které mohou vzniknout neočekávanou událostí. Výše náhrady odpovídá výši dojednané v podmínkách pojištění a cenové hladině v okamžiku pojistné události. Finanční prostředky poskytnuté pojišťovnou jsou okamžitě k dispozici. Platbu pojistného (v odvětví neživotního pojištění) lze zahrnout do daňově uznatelných nákladů. Náklady na pojistné jsou menší než předpokládaná škoda. Výše pojistného je tím nižší, čím je více pojištěných (z důvodu rozložení rizika).

Skupinové pojištění

- ◆ soupojištění - na jedno riziko je více pojistitelů, využití u velkých rizik např. jaderná elektrárna, tanker
- ◆ souběžné pojištění - u každého pojistitele pojistí podnik část svého majetku, ale souhrn nepřesahuje celkovou hodnotu majetku

- ◆ vícenásobné pojištění - souhrn pojistných částek u více pojistitelů přesahuje hodnotu majetku, což je protizákonné (náhrada nemůže přesáhnout výši škody)

Formy pojištění

Smluvní - uzavření pojistné smlouvy je povinné (dáno právním předpisem) nebo dobrovolné, výběr pojistitele závisí na klientovi

Zákonné - ze zákona má podnikatelský subjekt povinnost pojistit se a je omezen výběr pojistitele

Přepojištění - pojistná částka je vyšší než pojistná hodnota majetku

Podpojištění - pojistná částka je nižší než pojistná hodnota majetku, platí se nižší pojistné než by se mělo a v důsledku toho dochází ke krácení pojistného plnění

Spoluúčasti

Spoluúčast je částka z každé škody, která není kryta pojistkou. Spoluúčasti jsou dobrovolné nebo povinné a souvisejí s výši placeného pojistného. Při každé pojistné události se tedy snižuje pojistné plnění o předem dohodnutou částku, bez ohledu na výši pojistného plnění. Cílem spoluúčasti je mj. zabránění neefektivnímu vyřizování velkého množství malých škodních událostí.

Spoluúčast - v pojistné smlouvě je definována výška spoluúčasti pojistníka např. jako procentní část pojistného plnění. Při malých škodách je spoluúčast nepatrná, ale při rozsáhlých škodách roste. Další možností je monetární spoluúčast, která je stanovena pevnou částkou.

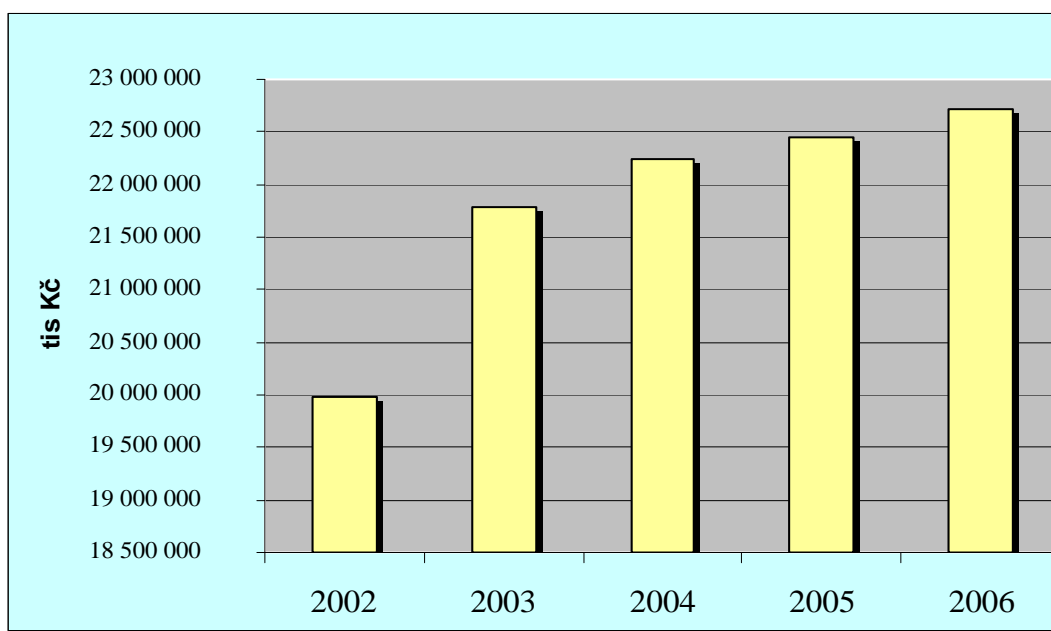
Franšíza - škody do určitého limitu hrazeny nejsou; pokud škoda danou hranici překročí, je uhrazena v celé výši. Franšízy mohou být procentuální i monetární. [2]

5 Pojištění podnikatelů a průmyslových rizik

Podnikání přináší celou řadu rizik. Kromě rizika podnikatelského jsou tu i rizika, kterým nelze zabránit, ale pomocí pojištění jsou eliminovány případné vzniklé škody. Pojištění

podnikatelů a průmyslových rizik se v současnosti stává pro většinu podnikatelů nutností. Na trhu dnes vystupuje celá řada pojišťoven, která příslušná pojištění nabízí. Pojišťovny firmám a podnikatelům poskytují takové služby, které odpovídají právě jejich potřebám.

Graf č. 1 sleduje vývoj celkového předepsaného pojistného u pojištění průmyslu a podnikatelů. Předepsané pojistné v oblasti pojištění průmyslu a podnikatelů dosahuje v současnosti téměř 23 mld. Kč. Údaje zahrnují zejména pojištění majetku, všeobecné odpovědnosti, úvěrů, zemědělské pojištění, zákonné pojištění zaměstnavatele kromě havarijního pojištění vozidel podnikatelů a pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Je patrné, že o pojištění roste zájem a nedochází k zvláštním výkyvům. Zvýšení zájmu je možno sledovat zpravidla po výskytu katastrofických událostí, jako byly povodně v roce 2002 nebo orkány v posledních dvou letech.

Graf č. 1: Předepsané pojistné v pojištění průmyslu a podnikatelů
Zdroj: Výroční zpráva České asociace pojišťoven

Pro občany a především podnikatele hraje pojištění významnou roli. Každý podnikatel nebo firma má mít zájem na minimalizaci rizika škod a ztrát v podnikatelské činnosti. Podcenění či absence pojištění může způsobit velké škody, které mohou ohrozit budoucí fungování firmy. Vhodně zvolené pojištění naopak pomáhá optimalizovat náklady na objektivně existující rizika. Pojištění lze chápat jako jeden z nástrojů řízení. Pojištění samo o sobě nezabrání riziku, ale přispívá k zabezpečení určité náhrady jím způsobené škody.

Některá pojištění lze vhodně doplnit a rozšířit různými druhy připojištění, které znásobují pojistnou ochranu. [1]

5.1 Pojištění majetku

Předmětem pojištění jsou věci vlastní i cizí a to:

- ◆ věci movité
- ◆ nemovité
- ◆ obchodní
- ◆ technické a provozní vybavení
- ◆ zásoby
- ◆ nosiče dat a data v nich obsažená
- ◆ prostředky pro reprodukci
- ◆ cenní papíry a listiny
- ◆ peníze, cenné věci [10]

Pojištění kryje i náklady na vyklizení, stržení, demontáž, hašení, na přemístění nebo ochranu věcí.

Pojištění majetku je základní, tradiční pojistný produkt. Mezi dílčí pojistné produkty patří:

- ◆ Živelní pojištění - často se nazývá slovem FLEXA (z anglického fire, lightning, explosion, airplane). Největší význam má požární nebezpečí a většina rizikových posudků se vztahuje právě na zabezpečení proti požáru. Dalším typem je tzv. sdružený živel, který doplňuje základní živelní rizika o riziko záplavy, povodně, krupobití, zřícení skal a zemin, laviny, vichřice, pádu stromu, stožáru a jiných předmětů, tíhy sněhu, zemětřesení a havárie vodovodního potrubí. Živelní rizika lze pojistit kompletně či jednotlivě.
- ◆ Odcizení, loupež - pojištění pro případ kriminální činnosti.
- ◆ Pojištění přerušení provozu - v důsledku živelní události je přerušen výrobní proces.

- ◆ Pojištění strojů a strojních zařízení - nahodilé poruchy a havárie klíčových provozních celků.
- ◆ Pojištění vnitrostátní přepravy - pojištění převáženého majetku.
- ◆ Pojištění skel, výloh
- ◆ Pojištění poruchy chladicího zařízení - výpadek chlazení způsobí zkázu.
- ◆ Pojištění stavebně montážní - dva typy: majetkové a odpovědnostní.
- ◆ All risk - zahrnuje všechna rizika. [5]

Koncepce pojištění: na novou hodnotu, na časovou cenu, na první riziko.

Nová hodnota - částka, kterou je nutné vynaložit k vybudování novostavby téhož druhu, rozsahu a kvality v daném místě, včetně souvisejících nákladů (např. projekt) nebo nutné k znovupořízení nové věci stejného druhu a kvality.

Časová cena - částka, kde je nová hodnota snížena o částku odpovídající stupni opotřebení nebo jiného znehodnocení.

Pojištění na první riziko - pojistná částka je vědomě snížena pod pojistnou hodnotu pojištěné věci. Tato hodnota je horní hranicí pojistného plnění z jedné nebo více pojistných událostí nastalých např. v jednom pojistném roce.

5.1.1 Živelní pojištění

Podstatou pojištění je náhrada škod vzniklých řáděním živlů. Pojištění v základním rozsahu kryje následující rizika: požár a jeho průvodní jevy, výbuch, úder blesku, náraz nebo zřícení letadla. Dále se lze pojistit pro případ: povodně, záplavy, vichřice, krupobití, pádu stromů, stožárů nebo jiných předmětů, sesouvání půdy, zřícení skal, zemin nebo sněhových lavin, nárazu dopravního prostředku, tíže sněhu nebo námrazy, zemětřesení, vody vytékající z vodovodních zařízení.

Mezi výluky patří: jaderná rizika, válka, občanské nepokoje, terorismus a škody způsobené pojištěným.

Pojišťují se nemovitosti, movitosti, soubory movitých věcí, vzorky, prototypy, modely a také výherní automaty. [2] [10]

5.1.2 Požární pojištění

Kryje škody na majetku způsobené: požárem, bleskem, výbuchem. Lze jej doplnit o krytí dalších rizik jako je: krupobití, vichřice, bouře, záplava, havárie vodovodních zařízení, sesuv a pokles půdy, náraz vozidel atd.

Výluky: zemětřesení a podzemní požár, samovolně vzniklé věci (další účinky požáru však kryty jsou), občanské nepokoje, terorismus.

Výše pojistného plnění je odvozena od hodnoty majetku v době vzniku škody. Pokud má při poškození budovy pojištěný v úmyslu opravit nebo znovu zřídit majetek v jeho předcházející podobě, pak je pojistné plnění ve výši ceny této práce bez amortizace. Pokud pojištěný nemá v úmyslu budovu znovu opravit, pak je pojistné plnění rovno nákladům na znovuzřízení mínus amortizace. Je-li jako pojistné plnění stanovena tržní cena budovy, musí pojistitel dokázat, že pro danou budovu existuje trh a zjistit výši její ceny na tomto trhu.

U strojů a strojních zařízení se pojistné plnění stanoví jako cena opravy nebo náhrady mínus amortizace.

Pojistné plnění při zničení surovin u výrobce je dáno cenou náhrady včetně dodání na místo, v případě jiných zásob to bude cena surovin a dále i cena práce a ostatní režijní náklady. Pro zboží v obchodě je pojistným plněním cena náhrady škody, náklady na dopravu a manipulační náklady.

U zemědělských zásob na prodej je pojistné plnění rovno tržní ceně mínus náklady na zpracování, manipulaci a přepravu, které byly ušetřeny důsledkem zničení.

Při požáru je některé zboží zničeno úplně, jiné částečně poškozeno nebo znehodnoceno. Pojištěný má nárok na pojistné plnění v přiměřeném rozsahu nebo souhlasí s tím, že předá věci, které mu zůstaly, pojistiteli nebo je prodá za sníženou cenu.

5.1.3 Pojištění krádeže, loupeže, vandalismu

Kryje škody vzniklé v důsledku poškození, zničení nebo odcizení pojištěného majetku. Předmětem pojištění jsou: stavební součásti, peníze, důležité písemnosti, cennosti, věci zvláštní a umělecké hodnoty.

Pojištění se vztahuje na odcizení, k němuž došlo krádeží, při které pachatel překonal překážky chránící majetek a dále na vandalismus, neboli úmyslné poškození, nebo zničení pojištěného majetku. Při odcizení cenných papírů nebo vkladů vyplatí pojišťovna pouze danou částku, ale ne úroky a jiné požitky z cenných papírů. Z pojištění je vyloučeno sprejerství.

Obvykle se tímto pojištěním zabezpečují provozní areály, musí se však jednat o násilné vniknutí tzn. odcizení následující po násilném vniknutí. Cílem je vyloučit vniknutí pomocí klíče, lstí nebo ukrytím se v provozovně, když je otevřena. Při sjednávání pojistitel klade určité nároky na bezpečnostní ochranu objektu např. instalace poplašného zařízení, oplocení areálu, bezpečnostní zámky

V pojištění pro případ odcizení lze sjednat tzv. zlomkové pojištění. Hodnota veškerého majetku je známa, ale pojištěna je pouze část. Příkladem může být prodejce kol. Má ve skladě zboží za milion, ale je zřejmé že zloději více zboží než za 300 tisíc Kč nemohou odnést. Prodejce tedy pojistí pouze část svého majetku. Zlomkové pojištění se využívá i pro živelní rizika.

Pokud jsou odcizené věci pojištěnému vráceny, musí pojistiteli odevzdat zpátky vyplacené pojistné plnění. [5] [10]

5.1.4 Pojištění peněz

Pojištění kryje následující:

- ◆ peníze přenášené pojištěným nebo zaměstnanci
- ◆ peníze zasílané poštou
- ◆ peníze v provozovně pojištěného
- ◆ peníze doma u pojištěného nebo zaměstnanců
- ◆ peníze v nočním trezoru banky
- ◆ peníze uložené v uzamčeném trezoru mimo úřední hodiny

Pojem peníze zahrnuje: mince, bankovky, šeky, známky a kolky. Výlukou v pojištění je: manko, znárodnění, škoda zapříčiněná ponecháním klíče nebo přístupového kódu v provozovně. Při přepravě velkých částek se pojistitel zajímá o způsob přepravy, počet zúčastněných osob, trasu a počet aut. [5]

5.1.5 Pojištění přepravy zboží

Předmětem pojištění jsou škody a ztráty způsobené požárem, odcizením, nehodou, vykradením při nakládání, vykládání nebo během přepravy (letecká, námořní, silniční). Z pojištění je vyloučeno: zpoždění, ztráta trhu, zkažení přepraveného zboží, zboží obchodních zástupců nebo odcizení, kterému napomáhají zaměstnanci. Zvláštní smlouvy se poskytují speditérům nábytku. [5]

Kasko - škody na vlastním dopravním prostředku

Kargo - škody vzniklé na přepravovaném nákladu

5.1.6 Souhrnné pojištění

Malým obchodníkům a živnostníkům pojišťovny nabízí tzv. souhrnné krytí. Při sjednání souhrnného pojištění musí pojištěný, na rozdíl od sdruženého pojištění, vzít celé standardní krytí, tedy nemůže si vybrat jen to, co je podle jeho soudu nejdůležitější. V tiskopisu

návrhu pojištění se objevují otázky týkající se umístění a hodnoty budov, zásob a vybavení, konstrukce budov a jejich ostraha apod. Rizika, která jsou pojištěním kryta:

- ◆ ztráta zisku způsobená přerušением provozu
- ◆ ztráta nebo škoda na obsahu obchodu
- ◆ rozbití skla
- ◆ ztráta peněz
- ◆ zvláštní rizika – zneužití důvěry, ztráta oprávnění [5]

5.1.7 Pojištění přerušení provozu (šomáží pojištění)

Pojištění zaručuje náhradu následných škod, jež vznikly v důsledku živelních událostí nebo strojních škod specifikovaných v pojištění strojů a strojního zařízení. Pojištěnému je uhrazen ušlý zisk, kterého by podnikatel dosáhl, kdyby nedošlo k přerušení provozu a dále pak náklady, které musí vynakládat i v době, kdy je podnik mimo provoz.

Doba ručení - doba, po kterou hradí pojišťovna ušlý zisk a stálé náklady v případě vzniku pojistné události. Doba ručení by měla odpovídat době, ve které je pojištěný schopen obnovit provoz a výrobu na úroveň, která odpovídá stavu před pojistnou událostí.

Při pojišťování přerušení provozu se sjednává i časová spoluúčast nebo franšíza. Také se požaduje, aby měl klient sjednáno majetkové pojištění ve stejném rozsahu, v jakém je sjednáváno příslušné riziko pro pojištění přerušení provozu.

Na stanovení výše obchodního zisku, kterého by bylo dosaženo bez vzniku škody a přerušení provozu, se podílí účetní pojištěného. [5] [10]

Požární přerušení provozu

Podmínkou je, aby pojištěný měl sjednáno také živelní pojištění majetku (alespoň v rozsahu FLEXA). Do tohoto pojištění jsou zahrnuty i náklady na hašení, bourání nebo odklizení sutí.

Pojištění ostatních rizik přerušení provozu

Přerušení provozu:

- ◆ v důsledku sdruženého živlu
- ◆ z důvodu živelních nebezpečí
- ◆ z důvodu vodovodních škod
- ◆ z důvodu nárazu motorového vozidla
- ◆ ze strojních rizik
- ◆ z elektronických rizik
- ◆ z důvodu odcizení [5]

5.1.8 Strojní pojištění

Pojištění se vztahuje na škody způsobené na strojích nebo strojním zařízení. Vyloučena jsou veškerá živelní rizika. Jedná se zejména o škody vzniklé v důsledku: selhání měřicího a zabezpečovacího zařízení, vadného materiálu, vadné konstrukce, přetlaku páry, zkratu elektrického vedení, odstředivou silou nebo pádem předmětu. Z pojištění je vyloučena koroze, opotřebení součástí nebo škody nepřímého charakteru. [10]

5.1.9 Pojištění elektronických zařízení

Kryje škody vzniklé na zařízeních, jejichž podstatou je elektronické nebo elektrotechnické vybavení, a které vznikly v důsledku poškození nebo zničení věci nahodilou událostí.

5.1.10 Pojištění stavebních a montážních rizik

Pojištění nabízí ochranu v průběhu montáže nebo stavby. Pojištění stavebních rizik je zaměřeno na budování pozemních, dopravních a inženýrských staveb všeho druhu, pojištění montážních rizik je určeno především pro instalaci technologických zařízení a strojů. Pojištění platí v místě stavby a po dobu výstavby. K tomuto produktu lze sjednat i tzv. garanční pojištění, které kryje škody vzniklé v záruce zařízení.

Pojištění kryje následující škody: poškození nebo zničení stavby a konstrukcí, na stavebních nebo montážních strojích, na stavebním nebo montážním materiálu, na zařízení stanoviště, při zkušebním provozu nebo v záruční době, investorův ušlý zisk apod.

Pojištění EAR (Erection All Risk) ochraňuje majetek, tj. budované dílo i stávající struktury proti požáru a živelným nebezpečím při stavebně montážních činnostech. Mezi výlukami se často uvádí škody způsobené korozí použitých dílů, krádeží či loupežným přepadením. [2] [10]

5.1.11 Pojištění skla

Pojistné plnění je vyplaceno při zničení skleněných výplní či osazení jakoukoli nahodilou událostí. Předmětem pojištění jsou: pevně osazená skla, zrcadla, skleněné dveře, světelné reklamy a nápisy, nalepené fólie nebo nápisy na pojištěném skle apod. Tarifování krytí závisí na velikosti a druhu skla, na místě a podnikatelské činnosti pojištěného. [10]

5.1.12 Pojištění kontaminace výrobku

Podstatou pojištění je náhrada finanční ztráty podniku v případě znehodnocení výrobku a další náklady jako např. oznámení ve sdělovacích prostředcích, práce zaměstnanců přesčas, ušlý čistý zisk, mimořádné výdaje na novou propagaci výrobku atd. [3]

Pojištění náhodné kontaminace

Jde o takovou kontaminaci, která nastala náhodným způsobem během výroby, bez úmyslného zásahu nějaké osoby. Pojišťovna poskytne náhradu za: ztrátu čistého zisku, který by byl dosažen při neznehodnocení výrobku, náklady na stažení výrobku z trhu, náklady na znovuuvedení výrobku do prodeje, náklady na poradenskou firmu. [10]

Pojištění úmyslné kontaminace

Je určeno pro případ znehodnocení výrobku zásahem nějaké osoby. Pojišťovna poskytuje stejné náhrady jako v případě pojištění náhodné kontaminace. [10]

5.1.13 Pojištění vydírání

Pojištění kryje škody z vydírání pod hrozbou znehodnocení výrobku a požadavky na zaplacení výkupného. Pojištěné náklady: suma výkupného požadovaná vyděračem, odměna vypsána za účelem dopadení pachatele vydírání, poplatky a náklady na soudní analýzy apod. [10]

5.2 Pojištění odpovědnosti za škodu

Rozlišují se dva druhy odpovědnosti: objektivní a subjektivní odpovědnost. Objektivní je odpovědnost za následek. Subjektivní je odpovědnost za zavinění.

5.2.1 Zákonné pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání

Každá organizace zaměstnávající alespoň jednoho zaměstnance je ze zákona povinna uzavřít toto pojištění. Pojištění provozují pojišťovny určené orgánem státního dozoru, v současnosti jej lze sjednat u České pojišťovny nebo Kooperativy.

Majetkové ztráty jsou zaměstnancům kryty ze smluvního pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou zaměstnanci. Jedná se např. o poškození nebo zničení věcí osobních potřeby. [2] [10]

5.2.2 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnavateli zaměstnancem

Vztahuje se na škody neúmyslně způsobené zaměstnancem při výkonu povolání. Pojistitel hradí škodu ve výši, kterou zaměstnavatel požaduje po svém zaměstnanci. Zaměstnavatel musí prokázat porušení a zanedbání povinností zaměstnance. Výlukou tvoří škody způsobené úmyslně nebo po požití návykových a omamných látek. Pojištění vyžaduje spoluúčast (obvykle 10 % z uplatňované škody) a nevztahuje se na majetek a hodnoty, za které má zaměstnanec hmotnou odpovědnost. [2] [10]

5.2.3 Profesní pojištění odpovědnosti

Poskytuje pojistnou ochranu v případě profesního omylu, v jehož důsledku vzniká škoda třetím osobám. Toto pojištění je povinně smluvní, nebo dobrovolně smluvní (stanovuje právní předpis) např. pro lékaře, notáře, daňové poradce, auditory, právníky, myslivce, účetní, pojišťovací agenty, makléře, advokáty, autorizované architekty nebo projektanty. [2] [10]

5.2.4 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem organizace

Pojištění právnických osob za škodu, kterou mohou způsobit třetím osobám. Mezi takové škody patří poškození majetku, finanční ztráty třetích osob, škody na zdraví nebo usmrcení osob. Jedná se například o zodpovědnost za škodu způsobenou provozní činností organizace, výrobkem, chovem zvířat, kácením stromů, hubením škůdců nebo způsobenou pracemi s výbušninami. [2] [10]

5.2.5 Pojištění odpovědnosti za výrobek

Pojištění kryje škody způsobené třetím osobám vadou výrobku, pokud za takovou škodu pojištěný na základě právního předpisu odpovídá. Je určeno výrobcům, dovozcům a prodejcům jako ochrana pro případ, že výrobek, jimi vyráběný nebo dodávaný, způsobí uživateli škodu. Škody mohou být způsobeny v důsledku zjevných či skrytých vad výrobku. Pojištění nekryje náklady na stažení výrobku z prodeje.

Existují dva principy pojištění odpovědnosti za výrobek:

- ◆ Loss occurrence princip - pojištění proti možným následkům odpovědnosti za škody, které způsobí výrobek z doby platnosti pojistné smlouvy. Pojistitel vyplátí pojistné plnění za předpokladu, že skutečnost, v jejímž důsledku škoda vznikla, nastala v době trvání pojištění.
- ◆ Claims made - kryje škody, které mohly nastat v minulosti, ale jejich následky se projeví až v průběhu pojistného období platné pojistné smlouvy. Pojistnou událostí je datum, kdy poškozený uplatňuje nárok na náhradu škody u pojištěného.

Pojištění trvá po celou plánovanou dobu životnosti výrobku. Pokud výrobce zjistil, že jeho produkt je z nějakého důvodu nebezpečný pro zdraví či majetek uživatele, musí přijmout opatření k odstranění nebo minimalizaci rizika. Škody vymáhané zákazníkem mohou být mimořádně vysoké a s dlouhým časovým odstupem od výroby. [5] [2] [10]

Zprostit se odpovědnosti lze pokud:

- ◆ pojištěný prokáže, že výrobek neuvedl na trh
- ◆ je prokázáno, že po opuštění továrny byly na výrobku provedeny další úpravy
- ◆ výrobce nemohl vadě předejít z důvodu nedostatečných technologických a vědeckých poznatků

5.2.6 Pojištění odpovědnosti za škodu vzniklou v důsledku závažné havárie

Podstatou pojištění je náhrada škody způsobená třetí osobě v důsledku vzniklé závažné havárie. Pojištění je povinně smluvní a definice závažné havárie podle zákona zní: *„Mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, například závažný únik, požár nebo výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu nebo zařízení, v němž je nebezpečná látka vyráběna, zpracována nebo skladována, a vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážnému dopadu na životy a zdraví lidí, hospodářských zvířat a životní prostředí nebo k újmě na majetku“*⁵

5.2.7 Pojištění odpovědnosti silničního dopravce

Pojištění pro firmy, které provozují vnitrostátní nebo mezinárodní silniční dopravu. Předmětem je náhrada škody, za kterou silniční dopravce podle právního předpisu nese odpovědnost.

⁵PÁLENÍK, V. *Základy pojišťování především průmyslových a podnikatelských rizik*. 1. vyd. Praha: LINDE, 2007. ISBN 978-80-7201-644-0, str. 143

5.2.8 Pojištění členů statutárních orgánů

Pojišťovna v tomto případě hradí finanční škody způsobené třetí osobě porušením povinnosti vyplývající z postavení statutárního nebo dozorčího orgánu.

5.3 Pojištění motorových vozidel

Havarijní pojištění

Havarijní pojištění je sjednáno pro jednotlivě určená a přesně identifikovaná vozidla. V pojistné smlouvě je nutno uvést druh vozidla, značku a typ, státní poznávací značku a dále číslo motoru, karoserie apod. Havarijní pojištění bývá konstruováno jako All risk pojištění tzn. krytí všech rizik, která nejsou vyloučena. V tomto případě se All risk pojištění vztahuje na:

- ◆ havarijní pojištění – pojištění vlastního vozidla (požár, nehoda)
- ◆ pojištění zavazadel a věcí
- ◆ pojištění proti odcizení
- ◆ úrazové pojištění dopravovaných osob
- ◆ pojištění čelního skla [5]

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidel

Od roku 2000 je toto pojištění sjednáváno jako povinně smluvní. Pro cestu do zahraničí je nutné obdržet doklad o pojištění tzv. zelenou kartu (doklad o mezinárodním rozsahu a platnosti pojištění). Při přejetí hranic jsou kryty škody podle místní legislativy. [5]

Krátkodobé pojištění vozidel

Pojištění se využívá zejména pro vozidla najatá a pokud pojištěný sjednává pojistku na dobu kratší než jeden rok. Sazby jsou proporcionálně vyšší než u pojistek na celý rok, protože pojistitel musí vynaložit stejné počáteční náklady. Na krátkodobé pojištění se nevztahuje sleva za bezškodní průběh. [5]

Pojištění firemních vozidel

Pojištění má význam pro firmy, které používají více než jedno vozidlo. Pojistitelé obvykle poskytují množstevní slevu, ale sazba pojistného je u vozidel registrovaných ve firmách vyšší vzhledem k většímu vystavení riziku. [5]

Pojistný produkt AutoGap

Jedná se o pojištění motorového vozidla koupeného na leasing pro případ totální škody nebo odcizení. Pojistné plnění je vyplaceno přímo pojištěnému (zákazníkovi). Ten pak může uhradit dluh leasingové společnosti a zároveň má finanční prostředky na koupi dalšího vozu na leasing. [5]

5.4 Pojištění právní ochrany

Pojištění je určeno na krytí finančních nákladů, spojených se soudními spory a s prosazením právních zájmů pojištěného. Pojištěným osobám je poskytována právní ochrana při událostech souvisejících s podnikatelskou činností, jejíž předmět je uveden v pojistné smlouvě. Hrazeny jsou náklady spojené se sepsáním události, určením advokáta, vedením sporu, soudním řízením atd. Pojišťovna poskytuje i kauci ve formě návratné půjčky. Pojištění se nevztahuje na pokuty a dluhy pojištěného. Obvykle je stanovena karenční doba 3 měsíce. [2] [10]

5.5 Pojištění finančních rizik

Pojištění finančních ztrát

Tento druh pojištění se sjednává pro případ majetkové újmy pojištěného, ke které došlo v důsledku negativního působení obchodních či podnikatelských rizik. Může se jednat o ztráty způsobené riziky z výkonu povolání a z nedostatečných příjmů z důvodů např. nepřízně počasí nebo přerušení provozu. [10]

Pojištění úvěru

Krytí finančních ztrát v případě nesplacení poskytnutého úvěru z důvodu např. platební neschopnosti nebo nevůle. Pojištění vyžaduje spoluúčast. Nejvýznamnější je pojištění vývozních úvěrů, které kryje riziko platební neschopnosti zahraničního dovozce českého zboží. V České republice byla za účelem podpory vývozu založena Exportní a garanční pojišťovací společnost. [2]

Pojištění pohledávek

Pojistná ochrana se vztahuje na ztráty vzniklé nezaplacením odebraného zboží nebo služeb způsobené platební nevůlí (nezaplacení pohledávky) nebo platební neschopností např. v případě prohlášení konkurzu. Pojištění podporuje růst obratu, zvyšuje bonitu a zajišťuje stabilizované cash flow. [10]

Pojištění záruk

Toto pojištění se využívá zejména jako alternativa bankovní záruky při veřejných soutěžích, ve stavebnictví nebo při ručení celnímu úřadu. Jedná se např. o záruku na platbu předem nebo záruku za nabídku.

Pojištění zpronevěry

Podstatou pojištění je náhrada škody, kterou způsobil svým nepoctivým jednáním zaměstnanec nebo třetí osoba např. odcizením v provozních prostorách i mimo ně, paděláním platebních příkazů nebo počítačovým podvodem. [10]

5.6 Zemědělské pojištění

Pojištění hospodářských zvířat

Sjednává se pro soubory hospodářských zvířat nebo jednotlivá zvířata. Pojistit lze i výstavní a plemenná zvířata. Kryje riziko nemoci, nákazy, odcizení, zaběhnutí, živelné a riziko úrazu.

Pojištění plodin

Pojištěnému je nahrazena ztráta na rostlinné produkci, která vznikla krupobitím, jarním mrazem, povodní, požárem nebo výskytem škůdců.

6 Přerušení provozu

6.1 Historie pojištění přerušení provozu

Rizikovní manažeři se v současnosti stále více zaměřují na potřebu krýt ztrátu zisku. Předchůdcem dnešního pojištění ztráty zisku byl požadavek na ochranu proti následným ztrátám v námořní dopravě a škodám způsobených požárem.

Vývoj pojištění:

- ◆ 1797 - První pokusy pojistit následné výdaje a ztrátu příjmů ve Velké Británii (UK)
- ◆ 1821 - Pojištění časové ztráty zavedeno v Anglii
- ◆ 1880 - Americký pojišťovací agent zavedl termín „přerušení provozu“ také pro pojištění ztrát produkce následujících po požáru
- ◆ 1906 - Pojištění přerušení provozu založeného na UK modelu zavedeno ve Švédsku
- ◆ 1910 - V Německu schváleno dozorčími úřady strojní pojištění přerušení provozu
- ◆ 1938 - Forma hrubých příjmů (zisků) zavedena ve spojených státech tzv. US systém
- ◆ 1939 - Vypracovány v Anglii a Irsku standardní formulace přerušení provozu tzv. standardní pojištění; formování základu toho, co je známé jako UK systém
- ◆ 1956 - Požární pojištění přerušení provozu zavedeno v Německu
- ◆ 1989/1991 - Asociace britských pojistitelů (ABI) publikuje nové, doporučované formulace přerušení provozu
- ◆ 2000 - Větší zaměření na přerušení provozu jako odpověď na vzrůstající závislost společnosti na elektronických prostředcích, globalizaci a teroristický útok na WTC

V současnosti je nejvíce využíváno požárního pojištění přerušení provozu a dále pak strojního pojištění přerušení provozu. Pojištění přerušení provozu je běžné především v průmyslových zemích a ve velkém průmyslu. [7].

6.2 Pojištění přerušení provozu

Podobně jako u vyšetřování rizikového profilu je i studie přerušení provozu založena na diskuzi s vedoucími pracovníky a na fyzické inspekci provozních jednotek. Určení okolností, které mohou ovlivnit činnost hospodářského subjektu v obtížných podmínkách, je cílem práce týmu specialistů. Provádí se také analýza dosavadního škodního průběhu. Jsou vytvořeny scénáře havárií, postupy nápravy a preventivní doporučení. Podle studie přerušení provozu jsou dále stanoveny postupy, které mají být realizovány ihned po zvládnutí havarijní situace. [5] [4]

Ochrana podniku se zaměřuje na čtyři oblasti:

- ◆ Nároky z odpovědnosti za škodu - podnikatelské činnosti mohou způsobit poškození třetích stran, např. škody v pojištění odpovědnosti za výrobek. Pokud musí být odškodnění zapláceno jsou finanční prostředky podniku v ohrožení.
- ◆ Zaměstnanci - velký počet zaměstnanců nebo klíčových osob může být dlouhou dobu práce neschopen např. z důvodu nemoci nebo nehody.
- ◆ Majetek - budovy, stroje, suroviny, nedokončená práce, hotové výrobky nebo osobní majetek, který by mohl být poškozen nebo zničen v případě požáru.
- ◆ Zisk - příjmy z podnikání jsou často sníženy nebo úplně přerušeny v důsledku škody. Příjem může být ohrožen také externími faktory tj. potíže dodavatelů, přerušování dodávek energie, zákazníci apod.

Prostředků na zmírnění důsledků zastavení a následného přerušení provozu je několik. Je třeba využívat volných kapacit v různých částech jednoho podniku. Jiné firmy jsou často

ochotny poskytnout své nevyužité kapacity. Je možné pracovat v prozatímních zařízeních jako jsou nafukovací haly nebo stany. Zajištění náhradních strojů, které jsou okamžitě k dispozici.

Tato opatření mohou předejít nebo přinejmenším zmírnit pokles obratu. Důležité také je, aby byly připraveny postupy v případě nehody a přesvědčit zaměstnance aby i oni při krizové situaci byli zainteresováni na záchraně majetku a zabránili možnému šíření škod. Management by měl vědět jak jednat a komunikovat s personálem, zákazníky a veřejností v případě nehody. [7]

V pojistné smlouvě je přesně definováno, ke které škodě na majetku se výpadek produkce vztahuje. Zpravidla to bývá požár dále pak živelní událost, strojní škoda nebo škoda na elektronice. Pro výši pojistné částky je nutno znát obrat, náklady a zisk.

Lze psát:

$$\text{Obrat} = \text{fixní náklady} + \text{variabilní náklady} + \text{čistý zisk}$$

Pojistná částka pro přerušení provozu (BI) je pak definována následujícím vztahem:

$$\text{BI} = \text{obrat} - \text{variabilní náklady} = \text{čistý zisk} + \text{fixní náklady}$$

Variabilní náklady jsou vynakládány pouze při výrobě. Největší část variabilních nákladů tvoří:

- ◆ hodnota surovin a pomocných materiálů pro výrobu
- ◆ platba za energie a média
- ◆ obalové materiály
- ◆ provozní údržba a opravy

Fixní náklady musí být hrazeny i po dobu přerušení provozu. Mezi takové náklady patří:

- ◆ platy a mzdy zaměstnanců
- ◆ nájemné
- ◆ základní poplatky za vodu, plyn, teplo, elektřinu, telefon atd.
- ◆ úroky za půjčky

- ◆ licenční poplatky
- ◆ náklady na reklamu
- ◆ náklady na úklid areálu
- ◆ náklady na hasiče
- ◆ náklady na ostrahu [4] [5]

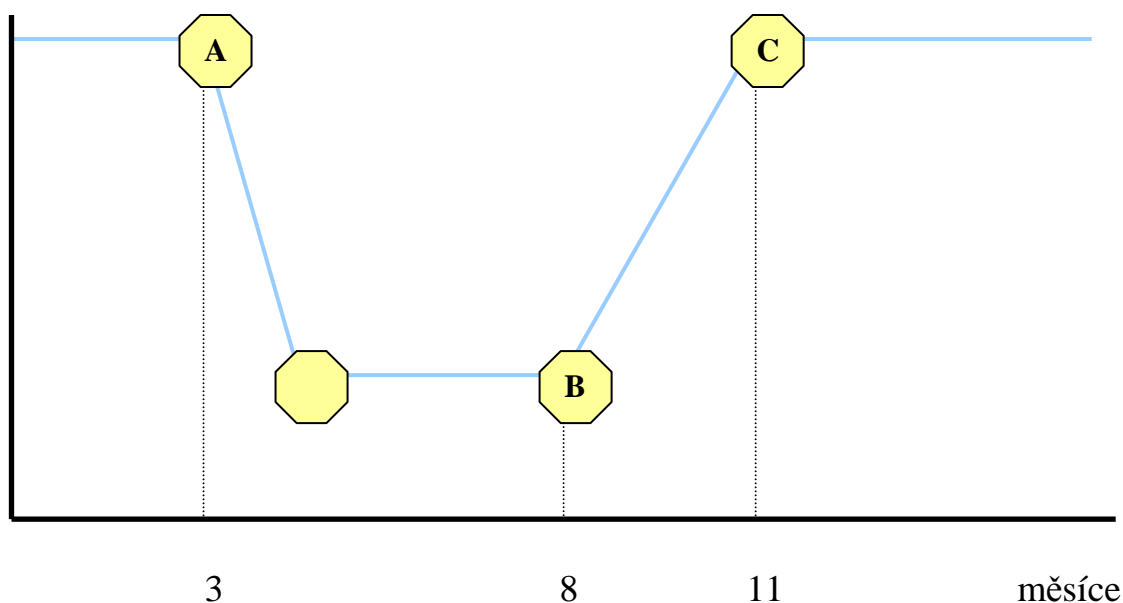
Na stanovení pojistného u pojištění přerušení provozu má vliv charakter výroby a s ním spojená rizika vzniku prvotní majetkové škody. Podstatnou roli hraje také typ výrobního zařízení (z hlediska možnosti jeho rychlé opravy či náhrady) a jeho produkční uspořádání (paralelní linky s možností zástupnosti nebo zda se jedná o jedinečné zařízení). Důležitá je pojistná částka (maximální finanční limit plnění pojišťovny) a doba ručení (maximální časová perioda plnění pojišťovny), která se určuje v měsících. U požárního přerušení provozu bývá zpravidla stanovena na 12 měsíců, ale je možné ji podle konkrétních podmínek sjednat i jinak.

Specifické typy pojištění přerušení provozu

- ◆ Kontingentové - nepřímé škody způsobené poškozením nebo zničením majetku jiné osoby než pojištěného, např. když je podnik závislý na jednom dodavateli, nebo dojde k uzavření obchodního komplexu kvůli škodě v jediném obchodě
- ◆ Dodatečných výdajů - výdaje nutné k tomu, aby podnikatelský subjekt mohl pokračovat v produkci, např. přesunutí personálu, přístrojů
- ◆ Pojištění zisku - kryje ztrátu zisku obsaženého v hotových výrobcích pro případ jejich zničení nebo poškození živelní či jinou událostí, např. požár skladu s výrobky
- ◆ Dešťové pojištění - pro případ nepříznivých povětrnostních srážek, uzavírá se obvykle 8-10 dní před plánovanou akcí; uvedeny hodiny, kdy se koná; využití pro dostihové závody, letní kina apod.
- ◆ Teplotní šomázní pojištění - v podnicích, kde je stálá teplota nezbytná k provozu, např. mrazírny, pekárny, drůbežárny

6.3 Průběh přerušení provozu

Pokud dojde ke škodní události, provoz je přerušen. Podnikatelský subjekt se snaží s danou situací co nejrychleji vypořádat a obnovit provoz. Na obr. č. 2 je znázorněn pokles obrátu následující po škodní události a dva možné pohledy na schopnost podniku vyrovnat se s přerušáním provozu.

Obr. č. 2: Pokles obrátu po přerušení provozu

Do bodu A je podnik v provozu a dosahuje normálního obrátu. Pak dojde např. v březnu k nepříznivé události a provoz je přerušen; na obrázku **bod A**. Obrat začne v důsledku přerušení provozu okamžitě klesat. Teprve až po několika měsících, tzn. v srpnu, je podnik schopen vyrovnat se s následky nepříznivé události (např. po požáru obnovit majetek, sehnat nové stroje) a začít znovu provoz. V listopadu už se podnik nachází ve stejné situaci jako před škodní událostí a dosahuje opět normálního obrátu

Technická připravenost - došlo k nejnutnějším opravám a opětovnému zahájení provozu po škodní události, obrat podniku začíná stoupat; na obrázku **bod B**.

Obchodní (komerční) připravenost - provoz byl zahájen již před nějakou dobou, ale teprve nyní podnik dosahuje stejného obrátu a postavení na trhu jako před škodní událostí; na obrázku **bod C**. [7]

6.4 Systémy pojištění přerušení provozu

6.4.1 UK systém (pojištění přerušení provozu)

Pojištění je založeno na hrubém zisku společnosti. Hrubý zisk je počítán jako součet čistého zisku a fixních nákladů (tzv. součtová metoda). Druhá možnost je, že se od obrátu odečtou variabilní náklady a tím všechny náklady, které nejsou uvedené jako variabilní, spadají do pojištění (tzv. rozdílová metoda).

Doba pojistného plnění začíná při poškození majetku a je obvykle stanovena na 12 měsíců. Kratší nebo delší období lze také sjednat, záleží na typu podnikatelské aktivity, možnosti získání náhradních surovin apod. Pojistné plnění je vypláceno až do doby obchodní připravenosti společnosti, kryty jsou i ztráty trhu způsobené přerušením provozu a ztrátami příjmů. Karenční doba obvykle není stanovena.

Výpočet škody v UK systému bere v úvahu mj. následující kritéria:

- ◆ jak dlouho trvalo přerušení provozu - po jakou dobu je společnost vystavena snížení obchodního výsledku; v době pojistného plnění jsou vypláceny dávky ve výši, která odpovídá obrátu, kterého by bylo dosaženo, když by nedošlo k přerušení provozu
- ◆ skutečnosti před a během škodní události - v úvahu musí být vzaty i externí okolnosti
- ◆ aktuální ztráta obrátu připisovaná škodní události je určena porovnáním standardního (normálního) obrátu a obrátu, kterého společnost dosahuje během škodní události.[7]

6.4.2 US systém (pojištění ztráty příjmu)

Také tento systém využívá při pojištění součtovou a rozdílovou metodu. Na rozdíl od UK systému je zde rozhodující technická připravenost. Jinými slovy odškodnění je placeno pouze do doby opravení poškozeného majetku a zahájení produkce, nikoli do doby, kdy společnost opět dosahuje svých normálních finančních výsledků. Je možno sjednat specifické pojištění, které kryje ztrátu příjmu dokud není obnovena obchodní připravenost. Karenční doba je stanovena ve většině případů na 72 hodin. [7]

7 Výběr vhodného pojistného produktu

Pojištění je smluvní vztah mezi pojistitelem a pojištěným. Je třeba zvážit jak co nejvhodněji zabezpečit, která rizika pokrýt nebo na jaké pojistné částky pojištění uzavřít. Od výše hodnoty pojistné částky se odvíjí i cena pojištění. Pojištění se uskutečňuje na základě pojistné smlouvy.

Pojistná smlouva je dokladem o pojištění a umožňuje dohodnout podmínky specifické, odlišné od všeobecných pojistných podmínek. Všeobecné pojistné podmínky vymezují způsob pojišťování pro určitý druh pojištění následovně:

- ◆ definují předmět pojištění a pojistná rizika
- ◆ určují rozsah a splatnost pojistného plnění
- ◆ pojistníkům stanovují platit pojistné a pojistiteli vyplatit pojistné plnění
- ◆ vymezují podmínky vzniku a zániku pojistné smlouvy
- ◆ určují pojistnou dobu a čas platnosti pojištění
- ◆ stanovují, kdy vzniká nárok na pojistné plnění a kdy nikoliv [1]

U řady podnikatelských pojištění má pojišťovna zájem, aby byl podnikatelský subjekt zainteresován na škodním průběhu. Většina pojištění je proto sjednávána se spoluúčastí pojištěného. Tato skutečnost nutí pojištěného předcházet škodám nebo minimalizovat ztráty při vzniku škodní události.

Pro velká a složitější rizika se využívá tzv. soupojištění. Jedna pojišťovna je vedoucím pojistitelem, obstarává kontakt s klientem a provádí likvidaci škody. Ostatní pojistitelé se na škodě podílejí volně sjednanou částí. [1]

7.1 Základní podkladové materiály

Pojištění majetku:

- ◆ výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenského listu
- ◆ specifikace jednotlivých movitých věcí a nemovitostí
- ◆ náčrt stavby nebo pojištěného objektu
- ◆ znalecký posudek, který oceňuje danou věc
- ◆ přehled pojistných rizik a požadovaných pojistných krytích
- ◆ doklad o škodním průběhu v minulých letech

Pojištění odpovědnosti za škodu:

- ◆ výpis obratu firmy za poslední rok
- ◆ doklady o vlastnictví majetku
- ◆ přehled o počtu a profesní struktuře zaměstnanců

Dále záleží na velikosti podniku, předmětu činnosti, používané technologii a jiných aspektech, které vytváří základní rámec informací o podniku a jeho pojištění.

Před přijetím budovy do pojištění se provádí prohlídka. Posuzuje se její technický stav a přijetí do pojištění. Pojišťovna nepojistí budovy sešlé, které neodpovídají normálním okolnostem rizika nebo pokud jsou zjištěny závady na konstrukčních prvcích stavby. Mezi konstrukční prvky patří: základy, střešní krytina a nosné konstrukce.

Pojištěný musí sdělit neprodleně všechny změny - přestěhování, vyřazení objektu z podnikání, prodej objektu. V případě pojistné události je podnikatelský subjekt povinen ohlásit pojistiteli vznik škody, podat úplné a pravdivé vysvětlení a umožnit přístup do objektu a k evidencím. Před prohlídkou nesmí být provedeny žádné opravy. [1]

7.2 Maklěř

Maklěř působí ve prospěch klienta jako zprostředkovatel a konzultant při vyřizování jeho otázek pojištění a při přípravě strategie i praxe risk managementu. Na rozdíl od jednatelů nebo agentů, kteří se zaměřují na jediného pojistitele, kontaktují široké spektrum pojistného trhu.

Práce pojišťovacího maklěře je zaměřena na získání optimálních podmínek (cena, rozsah pojištění apod.) pro klienta. Příprava složitých kontraktů vyžaduje patřičné zkušenosti a znalosti konkrétních podmínek i možností nabídky.

Náplň práce makléřské společnosti:

- ◆ provedení rozboru rizika pro podnikatelský subjekt
- ◆ vypracování rizikové zprávy pro pojistný trh
- ◆ návrh pojistného programu
- ◆ získání nabídky pojistného trhu a pomoc při výběru optimální varianty
- ◆ analýza a příprava pojistné smlouvy
- ◆ průběžné provozování servisní činnosti, sledování změn v majetkové oblasti i nových okolností, týkajících se rizikové situace
- ◆ poskytování pomoci v případě vzniku škody

Mezi další činnosti patří také pomoc při výběru vhodné pojišťovny či alternativního způsobu financování zrát. Maklěř může být pověřen vypracováním pojistné smlouvy a zabezpečování základních finančních operací. Maklěř i po sepsání smlouvy nadále poskytuje služby spojené s průběžnou aktualizací pojistného programu. Pokud se např. vyskytnou nové požadavky na pojistnou ochranu nebo se změní riziková situace. V případě pojistné události je úkolem maklěře pomoci klientovi shromažďovat všechny potřebné podklady a vést jednání s pojistitelem popř. s nezávislými experty.

Mezi pojišťovnami existuje konkurenční prostředí, stejně tak je tomu i mezi makléřskými společnostmi. Je zřejmé, že o velké lukrativní klienty je největší zájem. Přitom čím větší a diverzifikovanější je hospodářský subjekt, tím náročnější je příprava pojistného programu.

Výhodou v tomto ohledu mají přední zahraniční firmy s mnohaletými zkušenostmi a vybudovaným zázemím expertů.

Neplatí, že nejlepší nabídka je vždy ta nejlevnější. Je třeba přihlídnout k celé řadě dalších kritérií jako např: rozsah krytí, výše limitu pojistného plnění, výše spoluúčasti apod.

U velmi dobře zabezpečených rizik se může makléř pokusit o získání slevy, pokud se mu podaří podat v rizikové zprávě co nejvýstižnější pozitivní charakteristiku. Zpráva přitom samozřejmě musí zůstat objektivní a důvěryhodná.

V České republice je u České národní banky registrováno více než 500 pojišťovacích a zajišťovacích makléřů. Asociace českých pojišťovacích makléřů je zájmovým sdružením právnických osob. Fyzické osoby se na činnosti asociace podílejí jako přidružení členové. Asociace má nyní více než 100 členů.

Mezi největší makléřské firmy podle údajů asociace z hlediska objemu uzavřených obchodů patří AON Stach group, CAC pojišťovací makléřská společnost a MARSH. Předepsané pojistné v roce 2006 (tj. objem uzavřených obchodů členů asociace) činilo 8,3 mld. Kč, což představuje podíl zhruba 30 % na celkovém předepsaném pojistném v pojištění průmyslu a podnikatelů. Celkem bylo uzavřeno 228 411 smluv. Nejvíce obchodů realizovaných v roce 2006 bylo uzavřeno u pojišťovny Kooperativa (35 % produkce všech členů asociace). V České pojišťovně bylo umístěno 25 % a v pojišťovně Allianz 9 % produkce členů. [4] [8]

8 Underwriting

O přijatelnosti a tarifování rizik rozhoduje underwriter. Ne v každém případě je účtováno stejné pojistné a poskytováno všechno dostupné krytí. Úkolem underwritera je ohodnotit riziko, které je spojeno s různými druhy nebezpečí, které pojištěný přináší do společného pojistného kmene.

Vlastní postup přijímání rizika je pro každé pojistné odvětví odlišný a záleží také na všeobecném přístupu pojistitele. Pro underwritera je podstatné znát:

- ◆ plánek provozovny
- ◆ činnost firmy a výroba, která se v provozovně provádí
- ◆ všechny závažné rizikové faktory
- ◆ poznámky o okolním majetku
- ◆ umístění objektu
- ◆ nejvyšší pravděpodobnou škodu (MPL) - maximum, kolik může podle názoru risk managera (popř. makléře) činit škoda.
- ◆ odhadovanou maximální škodu (EML) - škoda za předpokladu, že všechna detekční a ochranná zařízení fungují (zda má podnik např. automatický hasicí systém)

Např. u rizika požáru je nutno brát v úvahu také:

- ◆ konstrukci budovy
- ◆ výrobní postupy
- ◆ organizaci skladování
- ◆ protipožární ochranu

U rizika záplav je důležitá zeměpisná poloha. Ohled se bere i na předchozí škodní průběh. Jsou zkoumány příčiny škod v minulosti. Upisovatel může omezit krytí, pokud jsou zjištěny nepříznivé okolnosti, a může se vyskytnout určitý aspekt rizika, který je nepojistitelný.

Hlavním a nejdůležitějším zdrojem informací o rizicích podnikatelského subjektu je formulář návrhu pojištění, a pokud potřebuje underwriter vědět cokoli jiného, může navrhovateli napsat. Na pobočkách pojistitele je možné vyřídit velké množství tiskopisů návrhů různých druhů individuálního pojištění. Přijímání rizika v případě pojištění průmyslu a podnikatelů je složitý a specializovaný úkol.

Podnikatelské pojištění zahrnuje nejen malé a střední podniky, ale také velké nadnárodní společnosti. Underwriter musí vyhodnotit nebezpečí spojené s navrhovaným rizikem. Pro velké podniky je obvykle risk managerem nebo makléřem, který pracuje pro pojištěného,

vypracována podrobná riziková zpráva a následně předána underwriterovi. Poté začíná jednání o podmínkách pojištění, krytí a ceně.

Pomocníkem underwritera může být také informační systém Aquarius. Aplikace Aquarius.NET představuje novou generaci nástrojů pro práci s prostorovými informacemi z různých zdrojů, jejich správu a využití v externích aplikacích. Mezi prostorová data patří mj. právě pojistná nebezpečí (záplava, vichřice, kriminalita, sesuv půdy nebo zemětřesení). Do systému stačí zadat potřebné informace (město, ulice, číslo popisné), poté se na obrazovce objeví mapa objektu i jeho okolí a daným pojistným nebezpečím jsou přiřazeny příslušné hodnoty.

Funkce underwritera a risk managera jsou vysoce individualistické a musí je vykonávat pouze opravdu zkušení pracovníci, kteří musí mít nejen pravomoc a odpovědnost za úpis rizika, ale také důvěru top managementu a akcionářů pojišťovny.

Odpovědnost za to, že krytí je dostačující, stále nese pojištěný. Může požádat o radu makléře nebo jiného odborníka, ale nakonec se musí sám ujistit, že pojištění je postačující. Je důležité, aby nedošlo k podpojištění rizika. [1] [5]

9 Vybrané škodní události v ČR

Každým rokem dochází v České republice k různým nepříznivým událostem. Některé způsobí malé škody, jiné mají katastrofické následky. V následujícím textu je uveden výčet několika škodních událostí s celkovou škodou přesahující 1 mil. Kč. V tabulce č. 2 je pak uveden vývoj počtu vyřízených pojistných událostí v letech 2002 až 2006.

Březen 2008

Orkán Emma se přehnal přes území České republiky. Silný vítr vyvracel stromy, ničil střešní krytiny a poškodil sloupy elektrického vedení. Celkový odhad nahlášených škod podle údajů ČAP činí 37 650 škod za celkem 1,24 miliardy Kč.

Požár skladu parket na Příbramsku. Ve skladu byly spolu se dřevem umístěny i hořlavé barvy a laky. Škoda 5 mil. Kč.

Únor 2008

Požár vyklidil a na tři týdny uzavřel pražské obchodní centrum Palladium. Způsobil obrovské škody, a to zejména obchodníkům, kteří každým dnem přicházejí o tržby. Odhadovaná škoda 100 - 200 mil Kč.

Prosinec 2007

Největší krádež století, při které zmizelo z trezorů bezpečnostní agentury G4S Cash Services 564 milionů Kč.

Říjen 2007

Došlo ke zřícení kovové skladovací věže o obsahu 400 tun kapalného hnojiva v zemědělském areálu na Znojemsku. Do okolí vyteklo několik tun čpavkové chemikálie. Škoda 3 mil. Kč.

Květen 2007

Požár restaurace v Praze, která byla umístěna v historické zástavbě. Oheň zničil vybavení restaurace a poškodil fasády sousedních domů. Škoda 5 mil. Kč.

Leden 2007

Orkán Kyril zasáhl také Českou republiku a způsobil zhruba 80 tisíc pojistných událostí za více než 2 miliardy Kč.

Prosinec 2006

Požár galvanizační dílny v areálu firmy Massag v Bílovci. Škoda 2 mil. Kč.

Duben 2006

Rychlé zvýšení teplot a déšť způsobily rychlé tání sněhu. V mnoha krajích se vylévaly koryta řek a potoků a způsobily lokální záplavy.

Leden 2006

Silná vrstva těžkého sněhu zapříčinila proboření části střechy haly na výrobu umělého kamene. Střecha se sněhem spadla na výrobní stroje, které poškodila. Škoda 5 mil. Kč.

Březen 2005

Požár autoservisu v Jičíně. Vlivem tepla došlo uvnitř objektu k výbuchu tlakových lahví. Škoda 8 mil. Kč

Září 2004

Požár cisterny na dálnici D1. Cisterna s hořlavinou se převrátila a došlo k výbuchu a následnému vzplanutí nebezpečné látky. Škoda 3 mil. Kč.

Požár výrobních a skladových prostor v areálu podniku ZPA na Jičínsku. Škoda 40 mil. Kč

Únor 2004

Požár střešní krytiny na skladové hale firmy TOS v Čelákovicích. Škoda 2 mil. Kč

Srpen 2002

Ničivé povodně zasáhly většinu území České republiky. Škody přes 70 miliard Kč. [9] [11]

Tabulka č. 2: Celkový počet vyřízených pojistných událostí v letech 2002 - 2006

2002	2003	2004	2005	2006
239 329	232 203	124 320	113 239	156 464

Zdroj: Výroční zprávy České asociace pojišťoven

10 Praktický příklad

Jako praktický příklad pro pojištění průmyslových rizik jsem zvolila fiktivní společnost zabývající se výrobou a montáží oken, kterých je v České republice hned několik. Údaje

v následujícím textu vycházejí z účetnictví a výročních zpráv podobných firem a osobní znalosti tohoto prostředí.

10.1 O společnosti LK Okna s.r.o.

Firma LK Okna s.r.o. byla založena na počátku roku 1998 jako společnost s ručením omezeným. Společnost je jeden z největších výrobců plastových a dřevěných oken a dveří v libereckém regionu s více než 3 tis. zakázek v roce 2007. V současné době firma zaměstnává 200 zaměstnanců.

Předmět podnikání:

- ◆ výroba a montáž plastových a dřevěných oken a dveří
- ◆ truhlářství
- ◆ provádění staveb
- ◆ dokončovací stavební práce
- ◆ silniční motorová doprava nákladní

Výrobky společnosti:

Plastová a dřevěná okna a dveře

- ◆ vnitřní a vnější parapety
- ◆ horizontální a vertikální žaluzie

Nerezové výrobky

- ◆ pro zdravotnická zařízení
- ◆ pro automobilový průmysl

Služby:

- ◆ poradenství, návrhy a zaměření
- ◆ výroba
- ◆ demontáž starých a montáž nových oken
- ◆ doprava
- ◆ záruční a pozáruční servis

Majetek společnosti:

Stavby	65 000 000 Kč
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	40 000 000 Kč
Zásoby	30 000 000 Kč
Obrat v roce 2007	400 mil. Kč

Firma se nachází v Liberci, ulice U Nisy, č.p. 843. Areál je oplocen a sestává z dvou výrobních hal a skladové haly, jejíž součástí je také administrativní pracoviště. První výrobní hala má rozlohu 1200 m² a hodnotu⁶ 30 mil. Kč, druhá výrobní hala má rozlohu 600 m² a hodnotu 15 mil. Kč. Obě mají ocelovou konstrukci, skladová hala o rozloze 800 m² a hodnotě 20 mil. Kč je vyrobena z železobetonu. Mezi výrobní a skladovou halou je umístěna pod přístřeškem zásoba dubového dřeva 1 500 m³. Zpracování dřeva a truhlářské práce probíhají ve výrobních halách. Vjezd do areálu je možný pouze branou, kterou otvírá hlídač. Vozový park firmy tvoří čtyři nákladní vozy Iveco pořízené na leasing.

10.2 Rizikový profil společnosti

Základní rizikové informace

Hodnota pojišťovaného majetku činí cca 135 mil. Kč. Jedná se o výrobní a provozní zařízení včetně zásob. Hlavní činností firmy je výroba a montáž plastových a dřevěných oken a dveří. Vedle areálu společnosti LK Okna s.r.o. protéká řeka Nisa.

Riziko záplavy nebo povodně je zvýšené. Riziko požáru - zvýšené, dle charakteru výroby. Zvýšené riziko bylo stanoveno dle zákona č. 133/1985 Sb.⁷ Zvýšené riziko představuje požární zatížení ve výrobních a skladových prostorách (sváření plastů, práce s dřevem, dřevěné výrobky, skladování výrobků v kartonech nebo polystyrenu). Dále se zde vyskytují specifická rizika spojená s provozováním vyhrazených technických zařízení (tlakových, zdvihacích a elektrických). Škodní průběh - škody nebyly.

⁶ Pojišťovny vychází při stanovení hodnoty majetku podle **zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku**

⁷ Členění provozovaných činností podle požárního nebezpečí dle **zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně** je uvedeno v příloze č. 1

Stanovení maximálních škod

Jedná se o soubor technologií a zásob včetně výrobků společnosti. Maximální možná škoda pro majetek EML = 100 % , 135 mil. Kč. Pravděpodobná možná škoda pro majetek PML = 65 % , 88 mil. Kč. Zohledněn je rychlý dojezd profesionálního hasičského záchranného sboru Liberec a vybavení protipožární jednotkou.

Ochrana

- ◆ areál je celý oplocen
- ◆ areál je osvětlený
- ◆ vrátnice s celodenní službou
- ◆ ochrana vstupu do areálu je v pracovní době zajištěna formou kontroly na vstupu vrátnice
- ◆ k vjezdu motorových vozidel složí jedna brána
- ◆ provoz ve firmě je dvousměnný
- ◆ pravidelná revize elektroinstalace a hromosvodů
- ◆ není nainstalována elektronická zabezpečovací signalizace (EZS)
- ◆ není nainstalována elektrická požární signalizace (EPS)
- ◆ nejsou instalovány zařízení pro odvod tepla a kouře při požáru
- ◆ standardní vybavení přenosnými hasícími přístroji
- ◆ vnější hydranty napojené na městský vodovodní řád
- ◆ dojezd profesionálních hasičů, HZS Liberec z ulice Šumavská 414/11, je asi 5 minut

Stavební konstrukce

Všechny objekty jsou železobetonové nebo plechové s betonovými podlahami a stropy, krovy a střechy jsou plechové. V objektech nejsou zabezpečení, ve smyslu stavebních úprav nebo použitých stavebních součástí, proti šíření požáru.

Ostatní informace

- ◆ v areálu je zákaz kouření pod přísnými sankcemi
- ◆ udržování pořádku ve firmě je na dobré úrovni
- ◆ je zamezeno pohybu třetích osob v pracovní i mimopracovní době

- ◆ jsou vypracovány havarijní plány
- ◆ existují místa se zvýšeným požárním rizikem bez EPS a SHZ

10.3 Analýza rizik a pojištění firmy LK Okna s.r.o.

10.3.1 Doporučovaná pojištění

Majetkové pojištění

Živelní (sdružený živelní) - ve firmě se zpracovává dřevo, vyskytuje se zde hodně pilin a prachu. Zároveň zde dochází k úpravě plastů za vysokých teplot a sváření různých komponentů. Ve skladu jsou umístěny také dřevěné výrobky a podnik navíc disponuje velkou zásobou dřeva. V rámci pojištění bude zahrnuto pojištění budov, strojů, zařízení, inventáře, peněz a cenin.

Odcizení - firma je vystavena riziku odcizení, vhodné by bylo použít zlomkové pojištění vzhledem k povaze některých výrobků. Pojištění se vztahuje na stroje, zařízení, inventář, zásoby, peníze, stavební součásti a přepravu peněz.

Odpovědnostní pojištění

Obecná odpovědnost - hlavní činností podniku je výroba a montáž oken (představuje 85 % z příjmů). Pracovníci firmy při montáži často vcházejí do bytů klientů a mohou tam způsobit škody. Důsledkem špatně provedené montáže nebo stavební úpravy může dojít k poškození majetku klienta nebo ublížení na zdraví (např. vypadnutí okna). Pojištění v sobě dále zahrnuje pojištění finančních škod a pojištění náhrady nákladů léčení vynaložených zdravotní pojišťovnou.

Odpovědnost za výrobek - výrobky firmy mohou způsobit škody třetím osobám. Výrobky jsou určeny nejen maloodběratelům, ale také velkoodběratelům. S růstem firmy dochází k rozšiřování nabídky nových výrobků a během let se mění používaná technologie.

Odpovědnost za cizí věci užívané - firma vlastní několik automobilů na leasing, které jsou využívány každý den a jezdí po celém území České republiky

Havarijní pojištění

Pro případ nehody automobilů, kdy by mohlo dojít k poškození nákladu.

Pojištění přerušení provozu

Přerušení provozu (FLEXA) - firma dosahuje vysokého ročního obrátu (400 mil. Kč) a přerušení provozu by mohlo způsobit značné ztráty. Je třeba vzít v úvahu, že firma má dopředu nasmlouvány kontrakty, které by důsledkem nepříznivé události nebyla schopna plnit. Pojištění přerušení provozu je vázáno na sjednání odpovídajícího majetkového pojištění.

Výpočet pomocí rozdílové metody:

Výkony a tržby z prodeje	400 mil. Kč
Zisk	80 mil. Kč
Fixní náklady	130 mil. Kč
Roční částka pro zisk a fixní náklady	210 mil. Kč
Předpoklad meziročního nárůstu pro budoucí období	7 %

10.3.2 Srovnání nabídky pojištění

Na základě uvedených údajů o společnosti a malé rizikové zprávy, byly zpracovány dvě nabídky pojištění, a to od České pojišťovny a Kooperativy, které jsou v České republice nejvyhledávanějšími pojistiteli na trhu pojištění průmyslu a podnikatelů. V příloze č. 3 jsou uvedeny úplné návrhy pojištění.

Předem je nutné zdůraznit, že při porovnání nabídek pojišťoven, není možné zohledňovat pouze cenu pojištění. Neplatí, že levnější pojištění je pro klienta právě to nejlepší. Nabídky se liší rozsahem pojistného krytí, limity pojistného plnění, výší spoluúčasti a každá pojišťovna má pochopitelně jiný standard a odlišnou metodiku při stanovení pojistné částky. Navíc zejména v pojišťování průmyslových a podnikatelských rizik se uplatňuje vysoce individuální přístup k pojišťovanému subjektu. Co je pro jednu pojišťovnu ještě přípustné, nemusí druhá vůbec pojistit. Záleží na osobě, která zpracovává rizikovou zprávu a na underwriterovi, té které pojišťovny, za jakých podmínek a zda vůbec přijme dané riziko do pojištění.

Živelní pojištění

ČP - roční pojistné 326 295 Kč

Kooperativa - roční pojistné 115 000 Kč

Pojištění přerušení provozu

ČP - roční pojistné 1 212 114 Kč, časová franšíza 48 hodin, spoluúčast min. 100 000 Kč

Kooperativa - roční pojistné 290 669 Kč, časová franšíza 72 hodin, spoluúčast min. 200 000 Kč, u rizika povodeň doba ručení pouze 3 měsíce a časová spoluúčast 10 dní

Maximální roční limity plnění

ČP - pro škody způsobené povodní, záplavou, vodou vytékající z vodovodního zařízení, vichřicí, krupobitím, sesuvem, pádem stromů a jiných předmětů, zemětřesením: 13 mil. Kč

- pro škody způsobené tíhou sněhu, námrazy: 50 mil. Kč

- pro škody způsobené úmyslným poškozením nebo zničením věci: 500 tis. Kč

Kooperativa - pro škody způsobené povodní nebo záplavou: 10 mil. Kč

- pro škody způsobené vichřicí, krupobitím, sesuvem půdy, tíhou sněhu, námrazy, zemětřesením: 20 mil. Kč

Pojištění odpovědnosti za škodu

ČP - roční pojistné 211 400 Kč

Kooperativa - roční pojistné 169 100 Kč

Pojištění pro případ loupeže, krádeže nebo vandalismu

ČP - roční pojistné 91 297 Kč

Kooperativa - roční pojistné 135 200 Kč

Česká pojišťovna celkem: **1 841 106 Kč**

Kooperativa celkem: **709 969 Kč**

Z hlediska výše ročního placeného pojistného je výhodnější sjednat pojištění u Kooperativy. Pokud bereme v úvahu limity pojistných plnění, vyšší poskytuje Česká pojišťovna. Co se týče spoluúčastí, nelze obecně určit, která pojišťovna požaduje nižší.

Kooperativa má vyšší spoluúčasti u pojištění přerušení provozu a pojištění pro případ loupeže, krádeže a vandalismu. Širší rozsah pojistného krytí pro jednotlivá pojištění nabízí Česká pojišťovna.

10.3.3 Komentář k rizikům a pojištění firmy

Firmě jsou např. makléřem předloženy jednotlivé pojistné návrhy a je pouze na ní, pro kterého pojistitele se rozhodne. Jak bylo napsáno výše, v úvahu by neměla vzít jen ceny pojištění, ale také určit, jaký rozsah pojistného krytí je pro podnik dostačující, zohlednit, jak vysoké spoluúčasti bude muset v případě škodní události platit nebo jaké jsou jednotlivé limity pojistného plnění.

Společnost by se dále měla zaměřit na jednotlivá rizika, která ji ohrožují, a zvážit, zda daná rizika přenesou na pojistitele, nebo se bude sama snažit rizikové faktory omezit a případné škody kryt jinak než pojištěním. To jsou otázky pro rizikového manažera společnosti. Když se podíváme znovu na propozice firmy, zjistíme hned několik nedostatků.

Například v závodě, kde se vyskytují hořlavé látky, je nedostačující požární zabezpečení. Mohla by být nainstalována elektrická požární signalizace nebo ohnivzdorné přepážky ve výrobních halách. Skladování dřeva mezi dvěma objekty je také nebezpečné. Dále je třeba zvážit celé umístění areálu, který se nachází vedle řeky Nisy a je ohrožován povodní.

Pokud společnost provede příslušná opatření, může eliminovat rizika a snížit dopad možných škod. Navíc by jí v případě, že se rozhodne pro pojištění, byly poskytnuty výrazné slevy na pojistném.

11 Závěr

Cílem mojí práce bylo provést analýzu rizik průmyslových podniků a podnikatelů, zaměřit se na jejich hodnocení a zvládání. Fyzické i právnické osoby jsou prakticky neustále ohroženy jedním nebo více riziky. Liší se v tom, o jaká rizika se jedná a v jaké míře může jejich existence jednotlivé subjekty ohrozit.

Jako obrana proti nebezpečím, kterým je podnikatelský subjekt vystaven, byla vytvořena metoda risk managementu. Risk management má být podle mého názoru součástí strategie odpovědného řízení podniku. Aby bylo možné zhodnotit celkovou rizikovou situaci podniku, je důležité nejdříve identifikovat všechna rizika ohrožující podnik. To je jeden z hlavních úkolů rizikového manažera podniku. Využívají se metody kvalitativní a kvantitativní. Podrobněji se řízením rizik zabývám ve třetí kapitole.

Následná analýza je základním vstupem pro řízení rizik a výsledky hodnocení pomáhají určit odpovídající kroky pro zvládání rizik a pro realizaci příslušných opatření, která zamezí nebo částečně eliminují výskyt rizik. Rizika jsou pak rozdělena podle frekvence výskytu a možné výše škod. Podnik má následně několik možností, jak se s rizikem vypořádat.

Pokud se riziko vyskytuje velice často a škody dosahují závratných rozměrů, je nejlépe se riziku úplně vyhnout nebo se snažit ho redukovat. V případě, že časté škody nemají na podnikatelský subjekt závažný dopad, je vhodné volit retenci rizika nebo jeho redukci. Rizika s nízkou pravděpodobností nastání a z vysokými škodami je nejlepší přenést na jiný subjekt, tedy na pojistitele, a sjednat odpovídající pojištění. Pokud ke škodám dochází zřídka a finanční dopad je bezvýznamný, je možné riziko řešit pouze retencí.

Zvládání rizik má několik částí: strategickou, finanční a technickou. Jde o to, aby snahou každého podnikatelského subjektu bylo předcházet riziku a jeho následkům. To znamená změnit proces práce, připravit rizikové plány, přechod na smluvní odpovědnost, zvolení způsobu finančního krytí rizika, zavedení systému proti živelným rizikům nebo fyzická

ochrana majetku. Konkrétní možnosti snížení rizikových faktorů v podniku jsou navrženy ve čtvrté kapitole.

Ve čtvrté kapitole jsou dále rozebrány možnosti krytí podnikatelských rizik. Jedná se například o samopojištění, ale společnost by si při zvolení tohoto způsobu krytí měla být jistá, že je natolik finančně silná, aby případné škody unesla. Podnik se také může rozhodnout, že při vzniku nepříznivé události bude čerpat úvěr. Zde je třeba promyslet, zda výše úvěru bude dostačující. Nabízí se i uzavření dohod o vzájemné pomoci mezi podniky a tvorbě společných finančních fondů, kde se ukládají společné prostředky. V neposlední řadě mateřská společnost může vytvořit dceřinou společnost, tzv. kaptivní pojišťovnu, s tím účelem, aby přijímala některá z jejích rizik.

Jako nejdůležitější a nejučinnější způsob krytí podnikatelského rizika se mně osobně jeví pojištění. Pojištění lze chápat jako jeden z nástrojů řízení rizik podniku, pomáhá eliminovat dopady případných škod. Podnikatelský subjekt by se měl zaměřit na jednotlivá rizika, která jej ohrožují, a zvážit, zda daná rizika přeneše na pojistitele, nebo se bude sám snažit rizikové faktory omezit a případné škody kryt jinak než pojištěním.

Pojistitelé nabízí širokou škálu pojistných produktů, jednotlivé produkty lze individuálně kombinovat a doplňovat. V současné době dosahuje předepsané pojistné v pojištění průmyslu a podnikatelů 23 mld. Kč, což představuje zhruba 30 % z celkového předepsaného pojistného v neživotním pojištění. Trh pojištění průmyslu a podnikatelů je charakterizován v páté kapitole mé práce.

Pokud chce podnik získat optimální variantu pojistné ochrany, měl by využít služeb makléřské společnosti, popřípadě pojišťovacího makléře. Makléř provádí rozbor rizika pro podnikatelský subjekt, vypracovává rizikovou zprávu pro pojistný trh, navrhuje pojistný program, analyzuje a připravuje pojistné smlouvy.

O přijatelnosti a tarifování rizik rozhoduje underwriter. Postup přijímání rizika se může lišit pro každé pojistné odvětví a záleží i na všeobecném přístupu pojistitele. Pro velké podniky je risk managerem nebo makléřem vypracována podrobná riziková zpráva, která

obsahuje údaje o majetku, činnosti, provozu, umístění společnosti a jsou sledovány všechny závažné rizikové faktory.

V závěru jsem se věnovala analýze rizik a pojištění fiktivního průmyslového podniku. Moje riziková zpráva obsahovala všechny potřebné údaje a byly zhotoveny dva návrhy pojištění. Při porovnání nabídek pojišťoven, není možné zohledňovat pouze cenu pojištění. Nabídky se lišily rozsahem pojistného krytí, limity pojistného plnění nebo výší spoluúčasti. V pojišťování průmyslových a podnikatelských rizik se uplatňuje vysoce individuální přístup k pojišťovanému subjektu. Co je pro jednoho pojistitele ještě přípustné, nemusí druhý vůbec pojistit.

Z hlediska výše ročního placeného pojistného by bylo výhodnější sjednat pojištění u Kooperativy. Pokud bereme v úvahu limity pojistných plnění a rozsah krytí, lépe je na tom Česká pojišťovna. Podnik by mohl svojí rizikovou situaci vylepšit důslednějším zabezpečením majetku proti požáru a povodni a tím by také ušetřil na pojistném.

Seznam literatury

- [1] ČAPKOVÁ, D. *Jak pojistit firmu*. 1. vyd. Praha: Computer press, 2000.
ISBN 80-7226-337-4
- [2] DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-86119-92-0
- [3] CHEVALIER, A. a HIRSCH, G. *Rizika podnikání*. 1. vyd. Praha: Victoria publishing, 1994. ISBN 80-85865-05-X
- [4] JANATA, J. *Pojištění a management majetkových podnikatelských rizik*. 1. vyd. Praha: Professional publishing, 2004. ISBN 80-86419-64-9
- [5] PÁLENÍK, V. *Základy pojišťování především průmyslových a podnikatelských rizik*. 1. vyd. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-644-0
- [6] SMEJKAL, V. a RAIS, K. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 2. vyd. Praha: Grada publishing, 2006. ISBN 80-247-1667-4
- [7] Swiss Re. *Business interruption insurance* [online]. [cit. 15. 3. 2008]
dostupné z URL:
<<http://www.maint.swissre.com/pws/research%20publications/risk%20and%20expertise/technical%20publishing/business%20interruption%20insurance%20%20the%20income%20at%20stake.html>>
- [8] *Asociace českých pojišťovacích makléřů* [online]. [cit. 10. 4. 2008]
dostupné z URL: <<http://www.acpm.cz>>
- [9] *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 5. 4. 2008]
dostupné z URL: <<http://www.cap.cz>>
- [10] *Pojišťovna Kooperativa* [online]. [cit. 10. 11. 2007]
dostupné z URL: <<http://www.koop.cz/cs/pojisteni/>>
Česká pojišťovna [online]. [cit. 10. 11. 2007]
dostupné z URL: <<http://www.ceskapojistovna.cz/firmy.html>>
Makléřská společnost Insia [online]. [cit. 10. 11. 2007]
dostupné z URL: <<http://www.insia.cz>>
- [11] *Požáry* [online]. [cit. 3. 4. 2008]
dostupné z URL: <http://www.pozary.cz/default.asp?id_rubriky=1>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Členění provozovaných činností podle požárního nebezpečí dle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Příloha č. 2: Dotazník používaný při zpracování rizikové zprávy

Příloha č. 3: Nabídky pojištění od České pojišťovny a Kooperativy

Příloha č. 1: Členění provozovaných činností podle požárního nebezpečí dle

zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

(1) Podle míry požárního nebezpečí se provozované činnosti člení do kategorií

- a) bez zvýšeného požárního nebezpečí,
- b) se zvýšeným požárním nebezpečím,
- c) s vysokým požárním nebezpečím.

(2) Za provozované činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím se považují činnosti

a) při nichž se vyskytují v jednom prostoru nebo požárním úseku^{1a)} nebezpečné látky a přípravky, které jsou klasifikovány jako oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé^{1b)} v celkovém množství převyšujícím 1 000 kg těchto látek a přípravků v pevném stavu nebo 250 litrů těchto látek a přípravků v kapalném stavu,

b) při nichž se vyskytují hořlavé nebo hoření podporující plyny v zásobnících, případně v nádobách (sudech, lahvích nebo kartuších) se součtem vnitřních objemů těchto nádob převyšujícím 100 litrů umístěných v jednom prostoru nebo požárním úseku a v případě nádob na zkapalněné uhlovodíkové plyny s celkovým množstvím možných náplní převyšujícím 60 kg umístěných v jednom prostoru nebo požárním úseku,

c) u kterých se při výrobě nebo manipulaci vyskytuje hořlavý prach nebo páry hořlavých kapalin v ovzduší nebo v zařízení v takové míře, že nelze vyloučit vznik výbušné koncentrace nebo se hořlavý prach usazuje v souvislé vrstvě nejméně 1 mm,

d) ve výrobních provozech, ve kterých se na pracovištích s nejméně třemi zaměstnanci vyskytuje nahodilé požární zatížení 15 kg/m^2 a vyšší,

e) v prostorách, ve kterých se vyskytuje nahodilé požární zatížení 120 kg/m^2 a vyšší,

f) při nichž se používá otevřený oheň nebo jiné zdroje zapálení v bezprostřední přítomnosti hořlavých látek v pevném, kapalném nebo plynném stavu, kromě lokálních spotřebičů a zdrojů tepla určených k vytápění, vaření a ohřevu vody,

g) v budovách^{1c)} o sedmi a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 22,5 m, kromě bytových domů,^{1d)}

h) ve stavbách pro shromažďování většího počtu osob,^{1e)} ve stavbách pro obchod,^{1f)} ve stavbách ubytovacích zařízení^{1g)} a ve stavbách, které jsou na základě kolaudačního rozhodnutí určeny pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace,^{1h)}

i) v podzemních prostorách určených pro poskytování služeb nebo obchod s nahodilým požárním zatížením 15 kg/m^2 a vyšším, ve kterých se může současně vyskytovat 7 a více osob,

j) u kterých nejsou běžné podmínky pro zásah.

(3) Za provozované činnosti s vysokým požárním nebezpečím se považují činnosti

a) při nichž se vyskytují nebezpečné látky a přípravky, které jsou klasifikovány jako oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé^{1b)} v celkovém množství větším než 5 000 tun,

b) při nichž se vyrábějí nebo plní do zásobníků, cisteren nebo nádob hořlavé kapaliny nebo hořlavé plyny anebo hoření podporující plyny s roční produkcí 5 000 tun a vyšší,

c) v provozech, ve kterých se přečerpáváním a zvyšováním tlaku zabezpečuje přeprava nebezpečných látek a přípravků v kapalném nebo plynném stavu, které jsou klasifikovány jako extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé v potrubí o vnitřním průměru 0,8 m a větším,

d) v budovách o 15 a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 45 m,

e) v podzemních prostorách s nahodilým požárním zatížením 15 kg/m² a vyšším, ve kterých se může současně vyskytovat více než 200 osob.

(4) Za provozované činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí se považují činnosti, které nejsou uvedené v odstavcích 2 a 3.

(5) Vyjde-li najevo, že právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se nesprávně začlenila do kategorie podle odstavce 1, rozhodne o jejím správném začlenění příslušný orgán státního požárního dozoru.

Příloha č. 2: Dotazník používaný při zpracování rizikové zprávy

1. požadavky na rozsah "živelního" pojištění

1.1. pojišťované věci (náklady), pojistné částky a pojistné hodnoty

Údaje o pojišťovaných věcech, nákladech, pojistných částkách a pojistných hodnotách jsou uvedeny na příloze P1 v bodu 2.1.

1.2. pojistná nebezpečí a spoluúčasti

Dále jsou specifikovány pojistná nebezpečí a spoluúčasti pro spol. uvedené na příloze P1 v bodu 2.1.

POL. Č.	SPECIFIKACE POJISTNÉHO NEBEZPEČÍ	SPOLUÚČAST
1 až 4	Požár, výbuch, blesk, pád letadla	
1 až 4	Povodeň nebo záplava	
1 až 4	Vichřice nebo krupobití	

1.3. místo (místa) pojištění

1.4. ostatní požadavky na sjednávání živelní pojištění

1.5. informace o rizikové situaci na místech pojištění

2. identifikační údaje a údaje pro uzavření pojistné smlouvy

Název společnosti	
Sídlo společnosti	
IČ	
Jméno pracovníka (ků), který bude (kteří budou) zastupovat podnik při podepsání pojistné smlouvy (s uvedením rodného čísla)	

2.1. účinnost pojistné smlouvy a splatnost

Příloha P1 - k „Požadavku na sjednání živelního pojištění“

Informace pro hodnocení požárních a ostatních pojistných nebezpečí

1. specifikace rizika / pojištěný

Název společnosti	
Sídlo společnosti	
IČ	

1.2. základní údaje o pojišťované společnosti

1.3. základní předmět činnosti a její stručná charakteristika

1.4. obrat a ekonomické údaje

2. pojištěné věci a náklady, pojistné částky, max. možná škoda - MPL

2.1. pojištěné věci a pojistné částky

POL. Č.	SPECIFIKACE POJIŠTĚNÝCH VĚCÍ	POJISTNÁ ČÁSTKA V TIS. KČ	POŘIZOVACÍ HODNOTA Z ÚČETNÍ EVIDENCE V TIS. KČ
1	Soubor budov		
2	Soubor strojů, zařízení a inventáře (včetně DDHM)		
3	Soubor zásob		
4	Soubor cizích věcí, které pojištěný užívá na základě leasingových smluv		

2.1.1. údaje o stanovení pojistných částek

2.2. maximální možná škoda (MPL- maximum possible loss)

Je stanovena částkou Kč pro požární komplex

3. všeobecné informace

4. místa pojištění a rizikové faktory

5. konstrukce a průměrné konstrukční třídy, převažující činnost v jednotlivých požárních komplexech a pojistné hodnoty

5.1. popisné údaje o převažujícím stavebním provedení staveb a jejich stáří (na místech pojištění)

Postup stanovení průměrné slevy/přirážky za konstr. třídu (KT) pro požární komplex (PK)

Průměrná sleva/přirážka se stanoví jako vážený průměr slev/přirážek za KT jednotlivých budov včetně obsahu daného PK.

Poznámka: Není-li známo rozdělení celkové PČ „obsahu“ v PK na jednotlivé budovy, lze PČ „obsahu“ v obdobných případech zanedbat - viz též výpočet dále.

5.2. úroveň údržby

5.3. rozdělení areálu (míst pojištění) do požárních komplexů, pojistné hodnoty v jednotlivých komplexech a převažující činnost

5.3.1. situační plán (plány) podniku (závodu) a požární komplexy na místech pojištění

5.3.2. celkový počet komplexů

Celkový počet požárních komplexů:

Počet požárních komplexů s celkovou hodnotou do 100 mil. Kč:

5.3.3. základní údaje pro stanovení sazeb "požárního" rizika v jednotlivých komplexech

6. energetická zařízení - přívody energií, vody, plynu a obecná rizika

7. skladování, obsahy nádrží (zásobníků)

8. technologické postupy výroby

9. zvláštní rizika a nebezpečí

10. zařízení pro elektronické zpracování dat

11. organizace a bezpečnost práce - risk management

11.1. Vyhodnocení jednotlivých pojistných nebezpečí z hlediska risk Managementu

POL. Č.	SPECIFIKACE POJIŠTĚNÝCH VĚCÍ	POJISTNÁ ČÁSTKA V TIS. KČ	POŘIZOVACÍ HODNOTA Z ÚČETNÍ EVIDENCE V TIS. KČ
1	Soubor budov		
2	Soubor strojů, zařízení a inventáře (včetně DDHM)		
3	Soubor zásob		
4	Soubor cizích věcí, které pojištěný užívá na základě leasingových smluv		

poznámka: Ohodnoceno známkami 1 ÷ 5 (1- nejlépe, 5 - nejhůře)

12. údržba, technické prohlídky a inspekce

13. protipožární a protiexplozní ochrana

13.1. požární signalizace

13.2. hasičské záchranné sbory

Doba dojezdu profesionálního hasičského záchranného sboru

13.3. zabezpečení areálů (objektů)

14. ostatní rizika - zvláštní nebezpečí

15. údaje o škodách

16. údaje o předchozím pojištění

Příloha č. 3: Nabídky pojištění od České pojišťovny a Kooperativy

1) nabídka České pojišťovny

Živelní pojištění - podle Všeobecných pojistných podmínek pro pojištění majetku podnikatelů VPPMP 2005 a Doplnkových pojistných podmínek pro pojištění movitých věcí k podnikání DPPMP 2 a Doplnkových pojistných podmínek pro pojištění staveb k podnikání DPPSP 2 Místo pojištění: U Nisy 843, 460 01 Liberec

1. Pojištěné věci nebo náklady, pojistné částky resp. limity plnění 1. rizika (dále 1.R.)

Položka (S,M,N)*	Pojištěné věci nebo náklady	Pojistná částka/limit plnění 1.rizika [Kč]	Poznámka (poj. 1.rizika)
S1	Soubor budov	65 000 000	
M1	Soubor strojů, zařízení a inventáře	40 000 000	
M2	Soubor vlastních zásob	30 000 000	
M3	Soubor platných tuzemských i cizozemských státovek, bankovek a oběžných mincí v hotovosti, cenné papíry a ceniny. Pojištění se sjednává jako pojištění prvního rizika	2 000 000	ANO

*) S = stavby, M = věci movité, N = náklady

2. Připojištění pojistných nebezpečí

Položka z tab. 1	Pojistné nebezpečí	Spoluúčast [Kč]	Limit MRP/limit 1.R. [tis. Kč]	Sazba v promile	Roční pojistné v Kč
S1, M1, M2, M3,	Požár, výbuch, přímý úder blesku, pád letadla, případně jeho části nebo nákladu	20 000	ne	2,135	228 225
S1, M1, M2, M3,	Voda vytékající z vodovodních zařízení	20 000	13 000	0,052	7 020
S1, M1, M2, M3,	Povodeň nebo záplava	10% min. 100 000	13 000	0,111	14 985
S1, M1, M2, M3,	Vichřice nebo krupobití	20 000	13 000	0,025	3 375
S1, M1, M2, M3,	Sesouvání půdy, zřícení skal nebo zemin, sesouvání nebo zřícení sněhových lavin	20 000	13 000	0,024	3 240
S1, M1, M2, M3,	Pád stromu, stožárů nebo jiných předmětů	20 000		0,012	1 620
S1, M1, M2, M3,	Zemětřesení	10% min. 100 000		0,005	675
S1, M1, M2, M3,	Tíha sněhu nebo námrazy	20 000	50 000	0,006	810
S1, M1, M2, M3,	Úmyslné poškození nebo zničení věci	20 000	500	0,047	6 345
			Pojistné celkem:		326 295 Kč

Pojištění přerušení provozu

Podle Všeobecných pojistných podmínek pro pojištění majetku podnikatelů VPPMP 2005 a
Doplňkových pojistných podmínek pro pojištění přerušení provozu podnikatelů DPPPP 2

Požadovaná doba ručení: 12 měsíců

Pojistná částka (zisk + stálé náklady pojištěného): 210 000 000,-Kč

3. Pojistná nebezpečí

Pojistná nebezpečí	Pojistná částka (limit MRP) [Kč] *)	Sazba v promile	Pojistné [Kč]
Požár, výbuch, přímý úder blesku, pád letadla případně jeho části nebo nákladu	210 000 000	4,856	1 019 694
Voda vytékající z vodovodního zařízení	210 000 000	0,087	18 270
Povodeň, záplava	210 000 000	0,708	92 040
Vichřice, krupobití	210 000 000	0,132	27 720
Sesouvání půdy, zřícení skal nebo zemín; sesouvání nebo zřícení sněhových lavin	210 000 000	0,136	28 560
Pád stromů, stožárů nebo jiných předmětů	210 000 000	0,068	14 280
Tíha sněhu nebo námrazy	210 000 000	0,027	5 670
Zemětřesení	210 000 000	0,028	5 880
Pojistné celkem:			1 212 114 Kč

*) *sjednává-li se limit MRP (limit maximálního ročního plnění), uveďte jeho výši v závorce.*

Spoluúčast:

Časová franšíza 48 hodin

Finanční spoluúčast ve výši **10 %** z pojistného plnění, **min. však 100 000,- Kč**

Limity pojistných plnění

Ujednává se, že pojistná plnění vyplacená ze všech pojistných událostí nastalých v průběhu jednoho pojistného roku nebo v době určité, na kterou bylo pojištění sjednáno, jsou za škody resp. finanční ztráty vzniklé z příčiny pojistných nebezpečí voda vytékající z vodovodních zařízení a přetlak nebo zamrzání vody, v úhrnu za pojištění omezena částkou **13.000.000,-** (slovy: Třináctmilionů) Kč celkem.

Ujednává se, že pojistná plnění vyplacená ze všech pojistných událostí nastalých v průběhu jednoho pojistného roku nebo v době určité, na kterou bylo pojištění sjednáno, jsou za škody resp. finanční ztráty vzniklé z příčiny pojistného nebezpečí povodeň nebo záplava, v úhrnu za pojištění omezena částkou **13.000.000,-** (slovy: Třináctmilionů) Kč celkem.

Ujednává se, že pojistná plnění vyplacená ze všech pojistných událostí nastalých v průběhu jednoho pojistného roku nebo v době určité, na kterou bylo pojištění sjednáno, jsou za škody vzniklé z příčiny pojistného nebezpečí vichřice nebo krupobití, v úhrnu za pojištění omezena částkou **13.000.000,-** (slovy: Třináctmilionů) Kč celkem.

Ujednává se, že pojistná plnění vyplacená ze všech pojistných událostí nastalých v průběhu jednoho pojistného roku nebo v době určité, na kterou bylo pojištění sjednáno, jsou za škody resp. finanční ztráty vzniklé z příčin pojistných nebezpečí sesouvání půdy, zřícení skal nebo zemin, sesouvání nebo zřícení sněhových lavin, pád stromů, stožárů nebo jiných předmětů, zemětřesení, v úhrnu za všechna uvedená pojistná nebezpečí omezena částkou **13.000.000,-** (slovy: Třináctmilionů) Kč celkem.

Ujednává se, že pojistná plnění vyplacená ze všech pojistných událostí nastalých v průběhu jednoho pojistného roku nebo v době určité, na kterou bylo pojištění sjednáno, jsou za škody resp. finanční ztráty vzniklé z příčiny pojistného nebezpečí tíha sněhu nebo námrazy, v úhrnu za pojištění omezena částkou **50.000.000,-** (slovy: Padesátmilionů) Kč celkem.

Ujednává se, že maximální úhrn pojistných plnění pojišťovny, snížený o částky dohodnutých spoluúčástí, ze všech pojistných událostí nastalých v průběhu jednoho pojistného roku z příčiny pojistného nebezpečí úmyslné poškození nebo zničení věci, nesmí přesáhnout částku **500.000** (slovy:pětsettisíc) Kč.

Pojištění pro případ škod způsobených krádeží vloupáním nebo loupeží

1. Pojištěné věci nebo náklady, pojistné částky resp. limity plnění 1. rizika:

Specifikace pojištěné věci (věci) a pojištěných nákladů (ujednání o pojištění prvního rizika)	Pojistná částka [Kč]* (limit plnění 1. rizika) [Kč]	Spoluúčást [Kč]	Roční pojistné [Kč]
Soubor strojů, zařízení a inventáře Pojištění se sjednává jako pojištění 1. rizika	1 200 000	5 000	9 367
Soubor strojů, zařízení a inventáře Pojištění se sjednává jako pojištění 1. rizika	500 000	1 000	1 973
Soubor zásob s výjimkou nedokončené stavební výroby. Pojištění se sjednává jako pojištění 1. rizika	1 000 000	5 000	11 865
Soubor zásob s výjimkou nedokončené stavební výroby. Pojištění se sjednává jako pojištění 1. rizika	500 000	1 000	2 763
Soubor platných tuzemských i cizozemských státovek, bankovek a oběžných mincí v hotovosti (dále jen „peníze“) nebo cenin.	1 000 000	5 000	9 367
Stavební součásti, tj. prvky, které tvoří vnitřní prostor touto smlouvou pojištěné budovy	100 000	1 000	2 960
Přeprava souboru platných tuzemských i cizozemských státovek, bankovek a oběžných mincí v hotovosti (dále jen „peníze“) nebo cenin. Pojištění se sjednává jako pojištění prvního rizika	5 000 000	1%, min. však 5.000,-	53 000
	Pojistné celkem:		91 297 Kč

*) Není-li sjednáno pojištění 1. rizika, je uvedena pojistná částka

2. Pojistná nebezpečí

Položka č. z tab. 1	Specifikace pojištěných pojistných nebezpečí
1, 3, 5, 6 7,	krádež vloupáním nebo loupeží
2, 4	úmyslné poškození nebo zničení (vandalismus)

Rozsah pojištění/pojistná nebezpečí: Pojištění odpovědnosti za škodu 1. Pojištění v základním rozsahu (včetně odpovědnosti za výrobek)

územní rozsah: Česká republika			
doba trvání pojištění: roční			
Pojištěný předmět činnosti: (odkaz na výpis z obchodního rejstříku nebo výčet vybraných činností z výpisu z obchodního rejstříku):			
příjmy z pojišťované činnosti, které jsou předmětem daně z příjmů: 400 000 000 Kč			
limit plnění (Kč)	spoluúčast (Kč)	sazba (promile)	pojistné *(Kč)
20 000 000	5 000	0,432	172 800

Připojištění náhrady nákladů léčení: pojištění náhrady nákladů léčení vynaložených zdravotní pojišťovnou následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání

sublimit plnění (Kč)	spoluúčast (Kč)	územní rozsah	pojistné (Kč)
5 000 000	5 000	Česká republika	v základu

Připojištění finančních škod: pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou jinak než úrazem, jiným poškozením zdraví, poškozením, zničením nebo pohřešování věci

sublimit plnění (Kč)	spoluúčast (Kč)	územní rozsah	pojistné (Kč)
2 000 000	5 000	Česká republika	12 000

Připojištění škod na věcech užívaných pojištěným

sublimit plnění (Kč)	spoluúčast (Kč)	územní rozsah	pojistné (Kč)
2 000 000	5 000	Česká republika	13 000

Připojištění škod na věcech převzaté pojištěným

sublimit plnění (Kč)	spoluúčast (Kč)	územní rozsah	pojistné (Kč)
2 000 000	5 000	Česká republika	13 600

Součástí pojistného plnění jsou mj. i tzv. zachraňovací náklady. Zachraňovací náklady na záchranu života nebo zdraví osob však nahradí pojišťovna nejvýše do **30 %** limitu nebo sublimitu pojistného plnění sjednaného v pojistné smlouvě pro pojistné nebezpečí, kterého se zachraňovací náklady týkají.

2) nabídka pojišťovny KOOPERATIVA

1. Živelní pojištění, rozsah pojištění: sdružený živel

Poř. č.	Předmět pojištění	Celková PČ v Kč	Spoluúčast	Typ pojištění	MRL v Kč	Sazba	Pojistné v Kč
1.	soubor budov, ostatních staveb	65 000 000	Povodeň 10% min. 50 tis. Kč, ostatní 20 tis. Kč			0,800	52 000
2.	soubor strojů, zařízení a ostatní vlastní věci movité	40 000 000	Povodeň 10% min. 50 tis. Kč, ostatní 20 tis. Kč			0,800	32 000
3.	soubor zásob	30 000 000	Povodeň 10% min. 50 tis. Kč, ostatní 20 tis. Kč			0,800	24 000
4.	vlastní cennosti		Povodeň 10% min. 50 tis. Kč, ostatní 20 tis. Kč	první riziko	2 000 000	3,500	7 000
celkem							115 000 Kč

Není-li uvedeno jinak pojištění se sjednává na novou cenu

2. Pojištění pro případ odcizení, rozsah pojištění: poj. nebezpečí odcizení

Poř. číslo	Předmět pojištění	Spoluúčast	Typ pojištění	MRL v Kč	Sazba	Pojistné v Kč
1.	soubor strojů, zařízení ..ostatní vlastní věci movité	5 000 Kč	zlomkové	1 200 000	6,000	7 200
2.	soubor strojů, zařízení ..ostatní vlastní věci movité	5 000 Kč	zlomkové	500 000	10,000	5 000
3.	soubor zásob	5 000 Kč	zlomkové	1 000 000	6,000	6 000
4.	soubor zásob	5 000 Kč	zlomkové	500 000	10,000	5 000
5.	vlastní cennosti	5 000 Kč	první riziko	1 000 000	11,000	11 000
6.	soubor vlastních budov, ostatních staveb	5 000 Kč	první riziko	100 000	10,000	1 000

7.	posel - přeprava peněz	5 000 Kč	první riziko	5 000 000	18,000	90 000
celkem						125 200 Kč

3. Pojištění pro případ vandalismu

Poř. č.	Předmět pojištění	Spoluúčast	Typ pojištění	MRL v Kč	Sazba	Pojistné v Kč
1.	soubor budov a staveb	10 % min. 1 tis. Kč	první riziko	500 000	10,000	5 000
celkem						5 000 Kč

4. Pojištění přerušení nebo omezení provozu

Předmět pojištění	Poj. částka v Kč	Spoluúčast	Integrální časová frančíza	Doba ručení	Pojistné v Kč
ušlý zisk a stálé náklady	210 000 000	10 % min. 200 tis. Kč	3 dny	12 měsíců	290 669
celkem					290 669 Kč

Pozn. u rizika povodeň doba ručení pouze 3 měsíce, časová spoluúčast 10 dní, finanční není

5. Pojištění odpovědnosti za škodu

Poř. č.	Rozsah pojištění v Kč	Limit v Kč	Sublimit v Kč	Spoluúčast v Kč	Pojistné v Kč
1.	obecná odpovědnost + výrobek	20 000 000		obecná 5 000, výrobek 10 000	130 000
2.	jiné majetkové škody		2 000 000	5 000	
3.	cizí věci převzaté		2 000 000	1 000	10 800
4.	cizí věci užívané		2 000 000	1 000	10 800
5.	regresy zdravotních pojišťoven		2 000 000	1 000	17 500
celkem					169 100 Kč

Poznámky:

Maximální limit pojistného plnění je limitem pro všechny pojistné události v jednom roce.

Sublimit pojistného plnění se sjednává v rámci limitu pojistného plnění a je horní hranicí pojistného plnění z jedné a ze všech pojistných událostí vzniklých během doby trvání pojištění - pro pojištění odpovědnosti.

Zlomkové pojištění se vztahuje pouze na uvedený podíl z pojistné částky.

Limity pojistného plnění

Plnění za všechny pojistné události ze všech druhů pojištění obsažených v pojistné smlouvě způsobených povodní nebo záplavou nastalých za dobu trvání pojištění je maximálně **10 000 000 Kč.**

Plnění za všechny pojistné události ze všech druhů pojištění obsažených v pojistné smlouvě způsobených vichřicí nebo krupobitím nastalých za dobu trvání pojištění je maximálně **20 000 000 Kč.**

Plnění za všechny pojistné události ze všech druhů pojištění obsažených v pojistné smlouvě způsobených sesouváním půdy, zřícením skal nebo zemin, sesouváním nebo zřícením lavin, zemětřesením, a je-li pojištěnou věcí budova, též tíha sněhu nebo námrazy nastalých za dobu trvání pojištění je maximálně **20 000 000 Kč**

Možné další slevy:

při roční frekvenci placení sleva **5 %** z ročního
pojistného
při pololetní frekvenci placení sleva **2 %** z ročního
pojistného